

บทที่ 7 การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ

7.1 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทย

กฎหมาย ระเบียบ และประกาศต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐในประเทศไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยแบ่งออกได้เป็น กลุ่ม 2 หลัก ได้แก่ 1) พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และ 2) กฎกระทรวงการคลังประกอบพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 รายละเอียดดังนำเสนอในส่วนต่อไปนี้

7.1.1 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560 ปรากฏตาม เล่ม 134 ตอน 24 ก หน้า 13 โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (มีผลใช้บังคับวันที่ 23 สิงหาคม 2560) โดยพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ฉบับดังกล่าว ได้มีหมายเหตุแนบท้าย ซึ่งระบุเหตุผลและความจำเป็นในการประกาศใช้ว่า “เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลมีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ประกอบกับมาตรการอื่นๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป”

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 บังคับใช้กับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และรวมถึงองค์การมหาชน องค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยธุรการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐบาล หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเกิดความยืดหยุ่นและคล่องตัวในการดำเนินการ อาจจัดให้มีระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุขึ้นใช้เองทั้งหมด หรือบางส่วนได้ แต่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ และระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในด้านหลักการและสาระสำคัญ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายที่มุ่งหมายให้การจัดซื้อจัดจ้างมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การมีข้อตกลงคุณธรรมเพื่อป้องกันการทุจริต โดยข้อตกลงคุณธรรมนี้เป็นการทำข้อตกลงระหว่าง 3 ฝ่าย ได้แก่ หน่วยงานของรัฐที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ประกอบการที่จะเข้าเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น และผู้สังเกตการณ์ว่าจะไม่ทำการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น

สำหรับหลักการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐและต้องเป็นไปตามหลัก ได้แก่

1. คุ่มค่า
2. มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. โปร่งใส
4. ตรวจสอบได้

อีกทั้งกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางมากยิ่งขึ้น เพื่อความโปร่งใส และมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ในด้านการตัดสินใจจัดซื้อหรือจัดจ้างหลักสำคัญคือการคำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้งาน โดยไม่จำเป็นต้องใช้ราคาต่ำสุดเสมอไปแต่ให้พิจารณาคุณภาพประกอบราคา กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการเพื่อใช้พิจารณาคัดเลือกผู้เสนอราคา กำหนดรูปแบบการร้องเรียนและการอุทธรณ์กรณีเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย รวมไปถึงบทกำหนดโทษกรณีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินงบประมาณของแผ่นดินรวมถึงต้องการให้หน่วยงานของรัฐวางแผนและประเมินผลการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับทุกภาคส่วน

ในส่วนของโครงสร้างของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังกล่าว แบ่งหมวดหลักออกเป็น 15 หมวด 132 มาตรา และภายใต้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ดังกล่าว ยังได้มีการออกกฎกระทรวงการคลังที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 จำนวน 9 ฉบับ (ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤษภาคม 2561) โดยพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ จำนวน 5 คณะ ประกอบไปด้วย

1. คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีหน้าที่เสนอแนะนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ มีหน้าที่เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต่อคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ติความและวินิจฉัยปัญหาข้อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560

3. คณะกรรมการกำกับราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ มีหน้าที่ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ กำกับดูแลการกำหนดราคากลาง ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ รวมทั้งตีความและวินิจฉัยปัญหาข้อหารือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง และออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ
4. คณะกรรมการร่วมมือป้องกันการทุจริต มีหน้าที่กำหนดแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ กำหนดแบบของข้อตกลงคุณธรรมและแบบรายงานของผู้สังเกตการณ์ ตีความและวินิจฉัยปัญหา ข้อหารือเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการในการดำเนินโครงการ รวมทั้งพิจารณาข้อร้องเรียน กรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
5. คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน พิจารณาข้อร้องเรียนที่หน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามแนวทางของ พ.ร.บ.จัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดประเภทการจัดซื้อจัดจ้างและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ประกอบด้วย

1. การจัดซื้อจัดจ้างทั่วไป มีวิธีการจัดซื้อจัดจ้างไว้ 3 วิธี คือ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือก และวิธีเฉพาะเจาะจง
2. การจ้างที่ปรึกษา มีวิธีการจัดซื้อจัดจ้างไว้ 3 วิธี คือ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือก และวิธีเฉพาะเจาะจง
3. การจ้างออกแบบหรือควบคุมงาน มีวิธีการจัดซื้อจัดจ้างไว้ 4 วิธี คือ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือก วิธีเฉพาะเจาะจง และวิธีประกวดแบบ

การจัดซื้อจัดจ้างแต่ละวิธีมุ่งเน้นให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานภาครัฐ มีความโปร่งใส คุ่มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้ กำหนดเรื่องการทำสัญญา ซึ่งหน่วยงานของรัฐต้องจัดทำสัญญาตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 ฉบับนี้ กำหนดเรื่องการบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับไว้อย่างชัดเจน กำหนดเพิ่มเติมในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ กำหนดเรื่องการทำงาน กำหนดเรื่องการบริหารพัสดุ รวมถึงกำหนดเพิ่มเติมเรื่องสิทธิในการอุทธรณ์ เพิ่มเติมบทกำหนดโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีอำนาจซึ่งปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตลอดจนมีบทลงโทษสำหรับผู้ที่ทำกรสนับสนุนให้ทำความผิดด้วย นอกเหนือจากนี้ กรมบัญชีกลาง ยังได้พัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (Electronic Government Procurement : e-GP) ซึ่งการนำกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความผิดพลาดในการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่ และช่วยลดต้นทุนที่จะเกิดขึ้นในภาครัฐและภาคเอกชนแล้ว ยังมีส่วนช่วยในการลดการพบปะกันระหว่างผู้เสนอราคาด้วยกัน หรือการพบปะกันระหว่างผู้เสนอราคากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสนเสี่ยงในการสมยอมกันในการเสนอราคา

7.1.2 กฎกระทรวงการคลังประกอบพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ออกกฎกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ไว้จำนวนทั้งสิ้น 13 ฉบับ แต่ปัจจุบันมีกฎกระทรวงที่บังคับใช้ทั้งสิ้น 9 ฉบับ เนื่องจากมีกฎกระทรวงบางรายการได้ถูกยกเลิกไป รายละเอียดของกฎกระทรวงเหล่านี้มีดังต่อไปนี้

1) กฎกระทรวงกำหนดให้หน่วยงานอื่นเป็นหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2560

กฎกระทรวงกำหนดให้หน่วยงานอื่นเป็นหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2560 ออกตามความในบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดให้ “หน่วยงานของรัฐ” หมายถึง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชน องค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยราชการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

จากนิยามดังกล่าว หน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงจัดเป็นหน่วยงานของรัฐเช่นกัน กฎกระทรวงฉบับนี้ออกเพื่อกำหนดให้หน่วยงานอื่นบางแห่งเป็นหน่วยงานของรัฐเพิ่มเติม ซึ่งมีสาระสำคัญหลักว่า ให้ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

2) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ พ.ศ. 2560

ออกตามความในมาตรา 53 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่ว่า “คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ประกอบการที่มีสิทธิขอขึ้นทะเบียน การตรวจสอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามหรือการตรวจติดตาม การเพิกถอนรายชื่อออกจากทะเบียน และอัตราค่าธรรมเนียมการขอขึ้นทะเบียน รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีที่กรมบัญชีกลางไม่ขึ้นทะเบียนให้ผู้ประกอบการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 บัญญัติให้คณะกรรมการราคากลางมีอำนาจประกาศกำหนดให้งานก่อสร้างในสาขาใด เป็นงานก่อสร้างที่ผู้ประกอบการงานก่อสร้างในสาขานั้นจะเข้าร่วมเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐได้ ผู้ประกอบการงานก่อสร้างในสาขานั้นต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลาง รวมทั้งอาจประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบการพัสดุอื่นนอกจากผู้ประกอบการงานก่อสร้าง เป็นผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐได้ ผู้ประกอบการนั้นต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลางก็ได้ โดยการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ประกอบการที่มีสิทธิขอขึ้นทะเบียน การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามหรือการตรวจติดตาม การเพิกถอนรายชื่อออกจากทะเบียน และอัตราค่าธรรมเนียมการขอขึ้นทะเบียน รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ในกรณีที่กรมบัญชีกลางไม่ขึ้นทะเบียนให้ผู้ประกอบการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ พ.ศ. 2560 ได้ระบุไว้ว่า “ผู้ประกอบการ” หมายถึง ผู้ประกอบการงานก่อสร้างตามมาตรา 51 หรือผู้ประกอบการพัสดุอื่นตามมาตรา 52 ของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ทั้งนี้กฎกระทรวงฉบับนี้ได้กำหนดสาระสำคัญหลักไว้ 6 หมวด ได้แก่

- หมวด 1 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ประกอบการที่มีสิทธิขอขึ้นทะเบียน
- หมวด 2 การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการตรวจติดตาม
- หมวด 3 การกำหนดประเภทชั้นและการเลื่อนชั้นผู้ประกอบการ
- หมวด 4 การเพิกถอนรายชื่อออกจากทะเบียน
- หมวด 5 อัตราค่าธรรมเนียมการขอขึ้นทะเบียนและหลักฐานการขึ้นทะเบียน
- หมวด 6 การอุทธรณ์

โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในประเทศไทย และมีสำนักงานตั้งอยู่ในประเทศไทย กรณีผู้ประกอบการที่ไม่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด หากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายได้อนุญาตหรือให้ความเห็นชอบให้ผู้ประกอบการรายนั้นสามารถประกอบอาชีพหรือประกอบกิจการในประเทศไทย และกรณีของผู้ประกอบการที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายว่าด้วยวิชาชีพนั้นกำหนดไว้แล้ว ให้กรมบัญชีกลางขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบการตามกฎกระทรวงนี้ได้

สำหรับการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการตรวจติดตาม ผู้ประกอบการจะถูกตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอให้ถูกต้องครบถ้วนโดยกรมบัญชีกลาง

ในส่วนของประเภทชั้นและการเลื่อนชั้นผู้ประกอบการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการราคากลางประกาศกำหนดตามมาตรา 51 วรรคสาม หรือมาตรา 52 วรรคสอง แล้วแต่กรณี และในกรณีที่กรมบัญชีกลางไม่รับขึ้นทะเบียน ปรับลดระดับชั้นของผู้ประกอบการ หรือเพิกถอนรายชื่อออกจากทะเบียน หากผู้ประกอบการไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ ต่อกรมบัญชีกลางภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากกรมบัญชีกลาง

3) กฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน พ.ศ. 2563

ปัจจุบันมีพัสดุและประเภทของที่ปรึกษาที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนเพิ่มเติม จึงมีการออกกฎกระทรวงขึ้นและยกเลิกกฎกระทรวงฉบับก่อนหน้า กฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน พ.ศ. 2563 กำหนดสาระสำคัญไว้ 8 หมวด ได้แก่

หมวด 1 พักส่งเสริมและพัฒนาด้านการเกษตร หมายความว่า ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์อันเกิดจากการเกษตรกรรม การประมง การปศุสัตว์ หรือการป่าไม้ และผลพลอยได้ของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว และวัสดุหรือครุภัณฑ์การเกษตร

หมวด 2 พักส่งเสริมวิสาหกิจและการประกอบการชีพและพัสดุส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส โดย “พัสดุส่งเสริมวิสาหกิจและการประกอบอาชีพ ” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ ช่างงาน หรือบริการ ที่ผลิตหรือจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการเริ่มต้นของประเทศไทย หรือพัฒนาขีดความสามารถด้านเทคโนโลยี อุตสาหกรรม สินค้าหรือบริการของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์ ร้านค้า

สหกรณ์ ร้านค้ากลุ่มอาชีพในหมู่บ้านและตำบล กลุ่มอาชีพที่อยู่ในการค้ากับดูแลของหน่วยงานของรัฐหรือที่ หน่วยงานของรัฐรับรอง หรือกลุ่มอาชีพอื่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน และ “พัสดุส่งเสริมผู้ด้อยโอกาส” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ ชิ้นงาน หรือบริการที่ผลิตหรือจัดทำขึ้นโดยมูลนิธิหรือองค์การสงเคราะห์ต่างๆ

หมวด 3 พักส่งเสริมการเรียนการสอน หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ ชิ้นงาน หรือบริการที่ผลิตจัดทำขึ้นใน ขอบเขตการเรียนการสอนโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานขององค์กรในกำกับของหน่วยงานของ รัฐที่ผลิตขึ้นตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ

หมวด 4 พักส่งเสริมนวัตกรรม หมายความว่า สินค้าหรือบริการที่มีรายชื่อตามบัญชีนวัตกรรมไทย ของสำนักงานงบประมาณ แต่ไม่หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์ยาหรือเวชภัณฑ์ที่มีขายตามหมวด 5 ซึ่งได้ขึ้นบัญชี นวัตกรรมไทย

หมวด 5 พักส่งเสริมสุขภาพและสาธารณสุข หมายความว่า สินค้าหรือบริการเกี่ยวกับการป้องกัน หรือการรักษาโรค ยา หรือเวชภัณฑ์ที่มีขาย

หมวด 6 พักส่งเสริมความมั่นคงด้านพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ หมายความว่า สินค้าหรือ บริการที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม น้ำ หรือไฟฟ้า

หมวด 7 พักส่งเสริมความมั่นคงด้านความปลอดภัยทางอาหารและสินค้าเกษตร หมายความว่า งาน จำบริการทางห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบและการตรวจวิเคราะห์ในด้านอาหาร ความปลอดภัย อาหาร สินค้าเกษตรและอาหาร ปัจจัยการผลิต สิ่งแวดล้อม รวมถึงการทดลองสุ่ม เก็บ รวบรวมตัวอย่างสินค้า เพื่อการทดลอง การทดสอบทางห้องปฏิบัติการ การตรวจประเมิน การตรวจรับรองด้านมาตรฐาน และการ สอบเทียบเครื่องมือ

หมวด 8 ประเภทที่ปรึกษาที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน โดย “ที่ปรึกษา” หมายความว่า ผู้ให้ คำปรึกษาหรือคำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนา และให้หมายความรวมถึงการ ให้บริการทางการศึกษาและการให้บริการทางวิชาการ

โดยกฎกระทรวงได้กำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างไว้ด้วยวิธีเฉพาะเจาะจง หากหน่วยงานไม่ประสงค์จะ จัดซื้อโดยวิธีเฉพาะเจาะจง หน่วยงานของรัฐจะใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือกก็ได้ ทั้งนี้การ กำหนดวิธีการจัดซื้อพัสดุมีรายละเอียดแตกต่างกันไปตามประเภทของพัสดุ เช่น มีการกำหนดวงเงินเพื่อระบุ วิธีการจัดซื้อพัสดุ กรณีวัสดุการเกษตรตามข้อ 3 (8) หรือ (9) ซึ่งมีราคาต่อหน่วยไม่เกิน 100,000 บาทและมี ราคารวมไม่เกิน 500,000 บาท ให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อจากองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ชุมชนสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ร้านสหกรณ์ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับรอง หรือกลุ่มเกษตรกรที่เป็น ผู้ผลิตพัสดุนั้นและเป็นนิติบุคคล โดยวิธีเฉพาะเจาะจง แต่หากมีราคารวมกันเกิน 500,000 บาทให้ใช้วิธีการ คัดเลือกและแจ้งหน่วยงานดังกล่าวเข้าเสนอราคา

ในกรณียาในบัญชียาหลักแห่งชาติหรือเวชภัณฑ์ที่มีขาย ซึ่งองค์การเภสัชกรรม สภากาชาดไทย หรือ โรงงานเภสัชกรรมทหารได้ผลิตออกจำหน่ายแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อพัสดุดังกล่าวโดยวิธีเฉพาะเจาะจง จากองค์การเภสัชกรรมหรือสภากาชาดไทย สำหรับหน่วยงานสังกัดกระทรวงกลาโหมให้จัดซื้อจากโรงงาน เภสัชกรรมทหาร ส่วนหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะจัดซื้อจากองค์การเภสัชกรรมหรือโรงงาน เภสัชกรรมทหารก็ได้ ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐสามารถจัดซื้อยาที่อยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติหรือ เวชภัณฑ์ที่มีใ้ ยาจากผู้ขายรายอื่นได้ หากองค์การเภสัชกรรม สภากาชาดไทย หรือโรงงานเภสัชกรรมทหาร ไม่สามารถผลิต ออกจำหน่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐได้ทันกำหนดตามที่หน่วยงานของรัฐได้แจ้งแผนประจำปีล่วงหน้า

4) กฎกระทรวงกำหนดวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือ และวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างในการแต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุ พ.ศ. 2560

กฎกระทรวงกำหนดวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือ และวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างในการแต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุ พ.ศ. 2560 ออกตามความใน มาตรา 5 วรรคหนึ่ง มาตรา 56 วรรคหนึ่ง (2) (ข) มาตรา 70 วรรคหนึ่ง (3) (ข) (ง) มาตรา 82 (2) มาตรา 96 วรรคสอง และมาตรา 100 วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการต่างๆ ได้แก่

- 1) การจัดซื้อจัดจ้างสินค้า งานบริการ หรืองานก่อสร้าง ที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 500,000 บาท ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง
- 2) งานจ้างที่ปรึกษาที่มีวงเงินค่าจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 500,000 บาท และงานจ้างที่มีที่ปรึกษาในงานที่จะจ้างนั้นจำนวนจำกัดและมีวงเงินค่าจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 5,000,000 บาท ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง
- 3) งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างที่มีวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 5,000,000 บาท ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง
- 4) ในกรณีที่มีการจัดซื้อจัดจ้างมีวงเงินเล็กน้อยไม่เกิน 100,000 บาท จะไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้ต่อกันก็ได้ แต่ต้องมีหลักฐานในการจัดซื้อจัดจ้างนั้น
- 5) ในกรณีที่มีการจัดซื้อจัดจ้างมีวงเงินเล็กน้อยไม่เกิน 100,000 บาท จะแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้ตรวจรับพัสดุก็ได้

5) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนที่ปรึกษา พ.ศ. 2560

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนที่ปรึกษา พ.ศ. 2560 ออกตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 73 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 โดยพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 วางหลักไว้ให้ที่ปรึกษาที่จะเข้าร่วมการเสนองานกับหน่วยงานของรัฐต้องเป็นที่ปรึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง โดย “ที่ปรึกษา” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ประกอบอาชีพประกอบกิจการ หรือบริการให้คำปรึกษาหรือแนะนำทางด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม ผังเมือง กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สาธารณสุข ศิลปวัฒนธรรม การศึกษาวิจัย หรือด้านอื่นตามที่สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะประกาศกำหนด ในกรณีที่ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลังไม่ขึ้นทะเบียนให้เป็นที่ปรึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงฉบับนี้ขึ้น โดยสาระสำคัญของกฎกระทรวงฉบับนี้ ได้กำหนดไว้ 7 หมวดหลัก ได้แก่

หมวด 1 ประเภท คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียน

หมวด 2 การขึ้นทะเบียนและอัตราค่าธรรมเนียม

หมวด 3 การประเมินผลการปฏิบัติงานของที่ปรึกษา

หมวด 4 การเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมข้อมูล

หมวด 5 การเพิกถอนและการยกเลิกการขึ้นทะเบียน

หมวด 6 การอุทธรณ์

หมวด 7 การให้บริการข้อมูล

สำหรับการขึ้นทะเบียนเป็นที่ปรึกษาตามกฎหมายกระบวนนี้มี 2 ประเภท ได้แก่

1. ที่ปรึกษาอิสระ หมายถึง บุคคลธรรมดาที่ประกอบอาชีพในการเป็นที่ปรึกษา และได้ขึ้นทะเบียนการเป็นที่ปรึกษากับสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ต้องมีคุณสมบัติหลัก ได้แก่ มีสัญชาติไทย สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) รับรอง และมีประสบการณ์ในการทำงานสาขาที่เกี่ยวข้องมากกว่ากึ่งหนึ่งของแต่ละระดับการศึกษา โดยต้องไม่เป็นการจัดการ ผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน หรือเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำในหน่วยงานใด รวมทั้งไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นๆ เช่น อยู่ระหว่างต้องโทษจำคุก หรือเป็นบุคคลวิกลจริต เป็นต้น ทั้งนี้ ที่ปรึกษาอิสระแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- (1) ที่ปรึกษาอิสระระดับหนึ่ง ต้องมีประสบการณ์ในการเป็นที่ปรึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์โครงการไม่น้อยกว่า 5 โครงการ
- (2) ที่ปรึกษาอิสระระดับสอง ต้องมีประสบการณ์ในการเป็นที่ปรึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี และมีประสบการณ์โครงการไม่น้อยกว่า 3 โครงการ
- (3) ที่ปรึกษาอิสระระดับสาม หมายถึง ที่ปรึกษาอิสระที่ขาดคุณสมบัติตาม (1) หรือ (2)

2. ที่ปรึกษานิติบุคคล หมายถึง นิติบุคคลที่ประกอบกิจการหรือให้บริการในการเป็นที่ปรึกษาและได้ขึ้นทะเบียนการเป็นที่ปรึกษากับสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ต้องมีคุณสมบัติหลัก ได้แก่ จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการเป็นที่ปรึกษาและมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (กรณีวิชาชีพที่ต้องได้รับใบอนุญาต) ทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป รวมทั้งต้องมีจำนวนหุ้นของผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 มีกรรมการและกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันเป็นผู้มีสัญชาติไทยมากกว่ากึ่งหนึ่ง และมีบุคลากรที่ปรึกษาที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่า 2 คน ทั้งนี้ ที่ปรึกษานิติบุคคลแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

- (1) ที่ปรึกษานิติบุคคลระดับหนึ่ง ต้องจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลไม่น้อยกว่า 3 ปี มีประสบการณ์โครงการไม่น้อยกว่า 5 โครงการ และมีบุคลากรที่ปรึกษาไม่น้อยกว่า 5 คน ซึ่งมีประสบการณ์ในการเป็นที่ปรึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
- (2) ที่ปรึกษานิติบุคคลระดับสอง ต้องจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลไม่น้อยกว่า 3 ปี มีประสบการณ์โครงการไม่น้อยกว่า 3 โครงการ และมีบุคลากรที่ปรึกษาไม่น้อยกว่า 2 คน ซึ่งมีประสบการณ์ในการเป็นที่ปรึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี
- (3) ที่ปรึกษานิติบุคคลระดับสาม หมายถึง ที่ปรึกษานิติบุคคลที่ขาดคุณสมบัติตาม (1) หรือ (2)

นอกจากนี้ กฎกระทรวงฉบับนี้ได้มีการกำหนดสาขาที่เชี่ยวชาญของที่ปรึกษาไว้ในรายละเอียดด้วย โดยที่ปรึกษาจะขึ้นทะเบียนในสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือหลายสาขา ได้ดังต่อไปนี้

- (1) สาขาการเกษตรและการพัฒนาชนบท (Agriculture and Rural Development Sector: AG)
- (2) สาขาอุตสาหกรรมก่อสร้าง (Building Sector: BU)

- (3) สาขาการศึกษา (Education Sector: ED)
- (4) สาขาพลังงาน (Energy Sector: EG)
- (5) สาขาสีงแวดล้อม (Environment Sector: EV)
- (6) สาขาการเงิน (Finance Sector: FI)
- (7) สาขาสาธารณสุข (Health Sector: HE)
- (8) สาขาอุตสาหกรรม (Industry Sector: IN)
- (9) สาขาประชากร (Population Sector: PO)
- (10) สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology Sector: ICT)
- (11) สาขาการท่องเที่ยว (Tourism Sector: TO)
- (12) สาขาการคมนาคมขนส่ง (Transportation Sector: TR)
- (13) สาขาการพัฒนาเมือง (Urban Development Sector: UD)
- (14) สาขาการประปาและสุขาภิบาล (Water Supply and Sanitation Sector: WS)
- (15) สาขากฎหมาย (Law Sector: LW)
- (16) สาขามาตรฐานคุณภาพ (Quality Standard Sector: QS)
- (17) สาขาการบริหารและการพัฒนาองค์กร (Management and Institutional Development Sector: MID)
- (18) สาขาการประชาสัมพันธ์ (Public Relations Sector: PR)
- (19) สาขาการวิจัยและการประเมินผล (Research and Evaluation Sector: RE)
- (20) สาขาเบ็ดเตล็ด (Miscellaneous Sector: MS)

ในกรณีที่สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะดำเนินการในข้อใดข้อหนึ่ง เช่น ไม่รับขึ้นทะเบียนที่ปรึกษา ปรับลดระดับของที่ปรึกษาอิสระหรือที่ปรึกษานิติบุคคล หรือสาขาที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ เพิกถอนการขึ้นทะเบียนที่ปรึกษา หรือยกเลิกการขึ้นทะเบียนที่ปรึกษาเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ที่ปรึกษาอิสระหรือที่ปรึกษานิติบุคคลมีสิทธิอุทธรณ์ต่อสำนักงาน โดยยื่นคำอุทธรณ์ เป็นหนังสือต่อสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

นอกจากนี้ กฎกระทรวงฉบับนี้ฯ ได้กำหนดให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะแสดงข้อมูลการขึ้นทะเบียนที่ปรึกษาไว้ในฐานข้อมูลระบบเครือข่าย สารสนเทศและทะเบียนที่ปรึกษา โดยเผยแพร่และให้บริการข้อมูลดังกล่าวเพื่อเป็นการส่งเสริม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปด้วย

6) กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 บัญญัติไว้ว่า “อัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” จึงได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง พ.ศ. 2562 ขึ้น โดยออกตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 90 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 เพื่อกำหนดอัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างให้มีความยืดหยุ่นและครอบคลุมงานก่อสร้างประเภทต่างๆ มากยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของกฎกระทรวงฉบับนี้เป็นการกำหนดอัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างให้นำหลักเกณฑ์ราคากลางการจ้างที่ปรึกษาซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบมาใช้บังคับ โดยอนุโลม และคำนวณย้อนกลับเป็นร้อยละของวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้าง แต่สำหรับประเภทงานดังต่อไปนี้ ต้องไม่เกินอัตราร้อยละของวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้างตามที่กำหนดในบัญชีท้ายกฎกระทรวง

1) บัญชี 1 สำหรับประเภทงานสถาปัตยกรรม ในกรณีที่งานจ้างมีลักษณะความซับซ้อนมากกว่าหนึ่งประเภทในงานจ้างเดียวกัน และเป็นสาระสำคัญของงาน ให้ใช้วิธีเฉลี่ยอัตราค่าบริการ

2) บัญชี 2 สำหรับประเภทงานขนส่งระบบราง

3) บัญชี 3 สำหรับประเภทงานดังต่อไปนี้

- (1) งานถนน
- (2) งานสะพานหรือทางหรือถนนที่มีมาตรฐานสูง
- (3) งานเขื่อน
- (4) งานชลประทาน
- (5) งานท่าเรือหรือโครงสร้างริมน้ำหรือในน้ำ
- (6) งานระบบสาธารณูปโภคใต้ดิน
- (7) งานประปา
- (8) งานระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย
- (9) งานระบบระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วม
- (10) งานสนามบิน

ในกรณีที่งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างตามบัญชี 2 และบัญชี 3 มีขนาดโครงการไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายกฎกระทรวง อัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างสำหรับโครงการดังกล่าวต้องไม่เกินอัตราร้อยละของวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้าง ซึ่งคำนวณโดยเทียบสัดส่วนจากขนาดโครงการตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายกฎกระทรวงที่มีขนาดโครงการใกล้เคียงกัน ตามวิธีการคำนวณที่อธิบดีกรมบัญชีกลางกำหนด

สำหรับบัญชีท้ายกฎกระทรวงที่กำหนดไว้ เช่น งานสถาปัตยกรรมออก ในการจ้างออกแบบ ขนาดของโครงการมีมูลค่าไม่เกิน 50 ล้านบาท ให้กำหนดอัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบ ไม่เกินร้อยละ 4.5 ของวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้างหากโครงการไม่ซับซ้อน ร้อยละ 6.5 หากโครงการซับซ้อน และร้อยละ 8.5 หากโครงการมีความซับซ้อนมากตามลำดับ

7) กฎกระทรวงกำหนดเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐที่ใช้สิทธิอุทธรณ์ไม่ได้ พ.ศ. 2560

กฎกระทรวงกำหนดเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐที่ใช้สิทธิอุทธรณ์ไม่ได้ พ.ศ. 2560 ออกตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 115 (4) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 โดยกำหนดขึ้นเพื่อมิให้เรื่องที่อุทธรณ์เป็นปัญหาอุปสรรคทำให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างต้องล่าช้า อันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ

สาระสำคัญของกฎกระทรวงฉบับนี้ได้วางหลักไว้ว่า ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐไม่มีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในเรื่องดังต่อไปนี้

1) คุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นที่เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในครั้งนั้น โดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์

2) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างขอบเขตของงาน หรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุจากผู้ประกอบการก่อนจะทำการจัดซื้อจัดจ้าง หากปรากฏว่าผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ยื่นข้อเสนอในการจัดซื้อจัดจ้างในครั้งนั้นมิได้วิจารณ์หรือเสนอแนะร่างขอบเขตของงาน หรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ยื่นข้อเสนอ นั้นจะอุทธรณ์ในเรื่องขอบเขตของงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุของหน่วยงานของรัฐนั้นไม่ได้

8) กฎกระทรวงกำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. 2561

กฎกระทรวงกำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. 2561 ออกตามความใน มาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 56 วรรคหนึ่ง (2) (ซ) แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 โดยเหตุผลของการออกกฎกระทรวงนี้คือ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่เกี่ยวกับความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุจากรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลในเครือของหน่วยงานของรัฐเดียวกัน และการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่ต้องใช้พัสดุนั้นโดยฉุกเฉิน ซึ่งหากใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือกอาจก่อให้เกิดความล่าช้า และอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ มีความต่อเนื่อง และเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ หรือประโยชน์สาธารณะ จึงกำหนดให้การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุดังกล่าว กระทำได้โดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามกฎกระทรวงฉบับนี้ โดยกำหนดให้การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุดังต่อไปนี้ เป็นกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง

1) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่เกี่ยวกับการจัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

2) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตามระเบียบที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือระเบียบที่ออกตามกฎหมายอื่น

3) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่เกี่ยวกับความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์

4) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุจากรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลในเครือของหน่วยงานของรัฐเดียวกัน ดังต่อไปนี้

ก. รัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่มีหน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนรวมอยู่ด้วยในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของทุนทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของทุนทั้งหมดและเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่สุด

ข. รัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่มีหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลตามข้อ ก. แห่งเดียวหรือหลายแห่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนรวมอยู่ด้วยหรือรวมกันในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลนั้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมด

ค. รัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่มีหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลตามข้อ ก. หรือรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลตามข้อ ข. ในลำดับชั้นแรกหรือในชั้นต่อไปแห่งเดียวหรือหลายแห่ง

ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนรวมอยู่ด้วยหรือรวมกันในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของทุนทั้งหมด

5) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่ต้องใช้พัสดุนั้นโดยฉุกเฉิน ซึ่งหากใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หรือวิธีคัดเลือกอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ หรือประโยชน์สาธารณะ

9) กฎกระทรวงกำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

มีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มความจากกฎกระทรวงกำหนดกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. 2561 ในข้อ 2 เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่เกี่ยวกับการจัดประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งการเตรียมการ การประชาสัมพันธ์ หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องสำหรับการเป็นประธานอาเซียนของประเทศไทยใน พ.ศ. 2562 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมกับการเป็นเจ้าภาพการจัดประชุม รวมถึงการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน โดยได้เพิ่มเติมใจความให้การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่เกี่ยวกับการจัดประชุมสุดยอดอาเซียนและการประชุมที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งการเตรียมการ การประชาสัมพันธ์ หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องสำหรับการเป็นประธานอาเซียนของประเทศไทยใน พ.ศ. 2562 ให้ใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง

7.2 หลักการของความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (The Government Procurement Agreement: GPA)

ในอดีตที่ผ่านมาสหภาพยุโรปเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ในประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ โดยใช้กรอบของ GPA เป็นหลัก ดังนั้นเนื้อหาในส่วนนี้จะนำเสนอขอบเขตและหลักการสำคัญของ GPA ซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณาความสอดคล้องของกฎหมายไทยในปัจจุบันและความพร้อมของไทยในการปฏิบัติตามหลักการตาม GPA

ความตกลง GPA ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) เป็นความตกลงพหุภาคี (Plurilateral Agreement) มีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2539 กับประเทศสมาชิก WTO ที่เข้าเป็นสมาชิกความตกลง GPA โดยความตกลง GPA ฉบับล่าสุด มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2557

ปัจจุบัน ความตกลง GPA มีสมาชิกจำนวน 20 ภาค รวม 48 ประเทศ ประกอบด้วย ลิกเตนไดน์ นอร์เวย์ แคนาดา จีนไทเป จีนฮ่องกง สหรัฐ สหภาพยุโรป (28 ประเทศ) ไอร์แลนด์ สิงคโปร์ อิสราเอล ญี่ปุ่น อาร์เมเนีย ออสเตรเลีย เกาหลีใต้ อาร์เจนตินา สวิตเซอร์แลนด์ มอนเตเนโกร นิวซีแลนด์ มอลโดวา และยูเครน สมาชิก WTO อื่นๆ อีก 34 ราย มีสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ (Observer) ในคณะกรรมการว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ โดยในจำนวนนี้มี 9 รายที่อยู่ระหว่างกระบวนการเจรจาเข้าเป็นสมาชิกความตกลง ได้แก่ อัลเบเนีย จีน จอร์เจีย จอร์แดน สาธารณรัฐคีร์กีซ นอร์มาเซโดเนีย โอมาน รัสเซีย และทาจิกิสถาน ส่วนที่เหลืออีก 25 ราย มีสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์ ได้แก่ อัฟกานิสถาน อาร์เจนตินา บาห์เรน เบลารุส บราซิล คาเมรูน ชิลี โคลอมเบีย คอสตาริกา เอกวาดอร์ อินเดีย อินโดนีเซีย คาซัคสถาน มาเลเซีย มองโกเลีย ปานามา ปากีสถาน ปารากวัย ฟิลิปปินส์ เซเชลส์ ซาอุดีอาระเบีย ศรีลังกา ไทย ตุรกี และเวียดนาม รวมทั้งผู้สังเกตการณ์ที่เป็นองค์การระหว่างประเทศจำนวน 4 ราย ได้แก่ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการ

พัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) และ International Trade Center (ITC)

ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (The Government Procurement Agreement: GPA) มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเพิ่มการเปิดเสรีทางการค้าในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐให้มากขึ้น โดยขจัดการเลือกปฏิบัติระหว่างสินค้าและบริการของต่างชาติกับสินค้าและบริการภายในประเทศ (Non-Discrimination Basis) ดังนั้น ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐจึงกำหนดกรอบว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของประเทศสมาชิกที่จะต้องปรับเปลี่ยนกฎหมาย ระเบียบกระบวนการ และแนวปฏิบัติภายในที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของตนให้เปิดตลาดมากขึ้น รวมทั้งใช้ข้อกำหนดในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโดยไม่เลือกปฏิบัติระหว่างผู้ประกอบการทั้งภายในและต่างประเทศ นอกจากนี้กระบวนการต้องมีความโปร่งใสมากขึ้นทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศด้วย

สาระสำคัญของความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (The Government Procurement Agreement: GPA) ที่ใช้เพื่อการเปิดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศมีดังต่อไปนี้

7.2.1 ขอบเขตของความตกลง (Scope of Coverage)

ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) กำหนดขอบเขตการบังคับใช้กับการจัดซื้อจัดจ้างสินค้า บริการ และบริการด้านการก่อสร้างของหน่วยงานที่ระบุไว้ในภาคผนวก ทั้งหน่วยงานส่วนกลาง หน่วยงานส่วนภูมิภาค และหน่วยงานอื่นๆ อาทิ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หน่วยงานที่รับเงินงบประมาณ โดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ รวมทั้งการขายต่อ

สำหรับขอบเขตของความตกลงนั้น ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) อนุญาตให้ประเทศสมาชิกกำหนดขอบเขตการบังคับใช้ได้ โดยจะใช้บังคับกับกฎหมาย กฎระเบียบ กระบวนการและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยงานของรัฐ ซึ่งระบุไว้ในภาคผนวก 1 (Appendix I) ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกสามารถระบุขอบเขตการบังคับใช้ความตกลง GPA ได้ โดยภาคผนวก 1 ของความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) สามารถแบ่งออกเป็นเอกสารแนบ (Annex) อีก 7 ฉบับ คล้ายกับตารางข้อผูกพันที่จัดทำภายใต้ความตกลงแกตต์ (GATT) และความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ซึ่งมีรายละเอียด ได้แก่

- เอกสารแนบ 1 เป็นรายชื่อหน่วยงานของราชการส่วนกลาง
- เอกสารแนบ 2 เป็นรายชื่อหน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค
- เอกสารแนบ 3 เป็นรายชื่อหน่วยงานรัฐอื่น เช่น รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรมหาชน เป็นต้น
- เอกสารแนบ 4 เป็นสินค้า (Goods) ที่จะผูกพันการเปิดตลาดภายใต้ความตกลง GPA
- เอกสารแนบ 5 เป็นสาขาบริการ (Services) ที่ผูกพันการเปิดตลาด
- เอกสารแนบ 6 เป็นสาขาการก่อสร้าง (Construction Services) ที่ผูกพันการเปิดตลาด
- เอกสารแนบ 7 เป็นบันทึกทั่วไป (General Notes)

ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) มีผลใช้บังคับกับหน่วยงานของภาครัฐที่ระบุแจ้งไว้ในภาคผนวก 1 โดยสัญญาหรือโครงการจัดซื้อจัดจ้างต้องมีมูลค่าขั้นต่ำ (Specified Thresholds) ไม่น้อยกว่าที่

กำหนดไว้ในภาคผนวก 1 ดังนั้น ในเอกสารแนบแต่ละฉบับประเทศสมาชิกจะระบุมูลค่าขั้นต่ำของโครงการของแต่ละหน่วยงานไว้ โดยจำนวนมูลค่าขั้นต่ำของโครงการที่จัดทำของประเทศสมาชิกอาจแตกต่างกันได้

ในแง่ของประเภทสินค้า ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) ครอบคลุมการจัดหาสินค้าทั้งหมดที่จัดหาโดยหน่วยงานที่ระบุไว้ในภาคผนวก 1 ถึง 3 เว้นแต่จะระบุไว้เป็นอย่างอื่นในข้อตกลง มีผลใช้บังคับกับสินค้าตามที่ระบุไว้ในเอกสารแนบ 4 ในภาคผนวก 1 ของภาคีแต่ละฝ่าย กรณีของบริการและการก่อสร้าง (Services and Construction Services) ประเทศสมาชิกสามารถกำหนดสาขาที่ผูกพันการเปิดตลาดได้โดยการระบุไว้ในเอกสารแนบ 5 และเอกสารแนบ 6 ของภาคผนวก 1

นอกจากนี้ ความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) ยังมีภาคผนวกอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องความโปร่งใส (Transparency) และกระบวนการในการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น ภาคผนวก 2 ระบุการประกาศโฆษณาที่แต่ละประเทศสมาชิกใช้ในการประกาศโฆษณาแจ้งเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือแผนการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ ภาคผนวก 3 ระบุการประกาศเชิญชวนที่แต่ละประเทศใช้ในการประกาศเชิญชวนในแต่ละปีเกี่ยวกับข้อมูลรายชื่อผู้มีคุณสมบัติเข้ายื่นประกวดราคาในกรณีเป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบคัดเลือก ภาคผนวก 4 ระบุการประกาศโฆษณาที่แต่ละประเทศใช้ในการประกาศโฆษณาเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ คำวินิจฉัย ศาล ข้อบังคับของหน่วยงานรัฐเกี่ยวกับการใช้และกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) นี้ เป็นต้น

7.2.2 หลักการพื้นฐาน (Basic Principles)

ความตกลง GPA ในบทว่าด้วยหลักการทั่วไป (General Principles) หลักการสำคัญของความตกลง GPA ประกอบด้วย หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และหลักไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) สมาชิกต้องปฏิบัติระหว่างผู้ประกอบการที่เป็นคนชาติและผู้ประกอบการต่างชาติอย่างเท่าเทียมกัน หลักความโปร่งใส (Transparency) สมาชิกต้องเปิดเผยข้อกำหนด รูปแบบสัญญา มาตรฐานเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ทั้งนี้รายละเอียดของหลักการพื้นฐานในความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) มีดังต่อไปนี้

1) หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และหลักไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination)

หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและหลักไม่เลือกปฏิบัติในความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) นั้น วางหลักการที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติต่อสินค้า/บริการและคนชาติของประเทศสมาชิกอื่นเสมือนสินค้า/บริการและคนชาติของตน และต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติเป็นพิเศษต่อสินค้า/บริการ หรือคนชาติใด กล่าวคือ ต้องไม่ใช้กฎแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) กับสินค้าหรือบริการที่นำเข้าจากหรือจัดหาจากภาคีอื่น ให้มีความแตกต่างจากกฎแหล่งกำเนิดสินค้าที่ใช้สำหรับการค้าตามปกติของสินค้าหรือบริการเดียวกัน ในเวลาเดียวกันจากภาคีเดียวกัน แต่จะไม่รวมกรณีภาษีศุลกากรนำเข้า (Import Duties and Charges) หรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการค้าบริการ เนื่องจากมีกฎเกณฑ์หรือความตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องเหล่านั้นโดยเฉพาะอยู่แล้ว

2) หลักความโปร่งใส (Transparency)

หลักความโปร่งใส (Transparency) นับเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญในการบริหารราชการของภาครัฐ ซึ่งรวมถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการดำเนินงาน

สำหรับความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) ได้วางหลักความโปร่งใสโดยครอบคลุมทั้ง ทุกระเบียบ แนวปฏิบัติ ตลอดจนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อเปิดให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ตรวจสอบความถูกต้องได้ นอกจากนี้ กระบวนการที่มีความโปร่งใสจะส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม มากขึ้น อันจะนำไปสู่การแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งในการ จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

หลักความโปร่งใสภายใต้อาณัติความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA) แบ่งได้ 2 ประเภท ใหญ่ๆ คือ

(1) ความโปร่งใสในวิธีการประกาศเชิญชวน (Publication)

(2) ความโปร่งใสเกี่ยวกับรายละเอียดของการประกาศเชิญชวน (Invitation of Tendering)

โดยประเทศสมาชิกมีพันธกรณีต้องประกาศโฆษณาในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ การประกาศ โฆษณาเชิญชวน การแจ้งผลการคัดเลือก และประกาศโฆษณาทุกระเบียบเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง นอกจากนี้ ยังต้องยื่นข้อมูลสถิติเกี่ยวกับแผนการจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งในเชิงจำนวนโครงการและมูลค่า ของการจัดซื้อจัดจ้างต่อคณะกรรมการว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วย

7.3 ความสอดคล้องของกฎหมายไทยกับหลักการของความตกลงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA)

จากการวิเคราะห์สาระสำคัญของกฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศใน ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐพบว่า กฎหมายหลักที่สำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติดังกล่าว ในภาพรวมมี ความสอดคล้องกับหลักการของ GPA โดยพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ และกฎกระทรวงฯ มุ่งเน้นให้การ จัดซื้อจัดจ้างมีกรอบการปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยมีการกำหนดให้ทุกหน่วยงานภายใต้ พระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ ต้องดำเนินการเหมือนกันโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติดังที่ได้นำเสนอไปในรายละเอียด ข้างต้น และการดำเนินการดังกล่าวยังเป็นไปตามมาตรฐานสากลที่ใช้บังคับกับทั่วไป มีความสอดคล้องกับหลัก ปฏิบัติเยี่ยงคนในชาติ (National Treatment) และหลักไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination)

อย่างไรก็ตาม ในรายละเอียดของกฎหมาย เช่น ในกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน พ.ศ. 2563 อาจมีข้อกำหนดบางประการซึ่งเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ ของประเทศโดยรวม และไม่สอดคล้องกับหลักการของความตกลงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (GPA)

หลักการของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใส และมีการ แข่งขันอย่างเป็นธรรม เห็นได้ชัดเจนจากการกำหนดให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นช่องทางในการเปิดเผย ข้อมูลทุกขั้นตอน สอดคล้องกับข้อเรียกร้องประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของสหภาพยุโรปกับภาคีอื่น เช่น เวียดนาม ซึ่งมีข้อตกลงในการพัฒนา Web portal กลางสำหรับประกาศสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีการจัดทำ ข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ หรือเมอร์โคซูร์ ซึ่งมีข้อตกลงในการเผยแพร่ประกาศสัญญาจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบ ออนไลน์ โดยมีการจัดทำเป็นจุดเข้าถึงแห่งชาติจุดเดียว เป็นต้น ข้อตกลงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การจัดซื้อ จัดจ้างโดยรัฐในหลายกรณีมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุเป้าหมายทางสังคม โดยมุ่งใช้ทรัพยากรที่อยู่อย่างจำกัดให้ คุ่มค่ามากที่สุดผ่านข้อเสนอที่ดีที่สุด

เห็นได้ชัดเจนว่ากฎหมายภายในประเทศของไทยด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐมีความสอดคล้องกับหลักความโปร่งใส ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานสำคัญที่ GPA ให้ความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเรื่องกระบวนการ

7.4 เปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของสหภาพยุโรปกับประเทศคู่สัญญา

การเปรียบเทียบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของสหภาพยุโรปกับประเทศคู่เจรจา จะนำเสนอเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การเปรียบเทียบความตกลงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐระหว่างสหภาพยุโรปกับประเทศคู่สัญญา และ 2) การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรปกับเวียดนาม รายละเอียดดังแสดงในส่วนต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบความตกลงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐระหว่างสหภาพยุโรปกับประเทศคู่สัญญา

คณะผู้วิจัยได้ทำการประมวลข้อมูลและเปรียบเทียบความตกลงด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐระหว่างสหภาพยุโรปและประเทศคู่สัญญาอื่นๆ โดยแสดงในตารางที่ 114 ต่อไปนี้

ตารางที่ 114 สรุปเนื้อหาและคำแปลอย่างไม่เป็นทางการด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ภายใต้ FTA ที่ EU ได้ทำกับประเทศอื่น

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
ภาพรวมการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> บริษัทในสหภาพยุโรปสามารถเข้าร่วมประมูลสัญญาจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของเวียดนาม ภายใต้เงื่อนไขเดียวกับบริษัทในเวียดนาม มูลค่าขั้นต่ำสำหรับราชการส่วนกลางจะค่อยๆ ปรับลดลงภายใน 15 ปี จนเทียบเท่าระดับมาตรฐานของประเทศสมาชิกภายใต้ GPA (มูลค่าขั้นต่ำสูงกว่ามาตรฐาน สำหรับราชการส่วนภูมิภาค และหน่วยงานอื่น) การประมูลการจ้างทำสินค้า (Goods) ครอบคลุมสินค้าต่างๆ ยกเว้นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรบางตัว และมีข้อตกลงเฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์/ยา (เริ่มทยอยเปิดตลาดในปีที่ 3 และตั้งแต่ปีที่ 16 เปิดตลาดที่ร้อยละ 50) เวียดนามจะพัฒนา web portal กลาง สำหรับประกาศสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีการจัดทำข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ 	<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงกระบวนการประมูลให้ง่ายขึ้นและมุ่งมั่นที่จะขยายสัญญาการประมูลสาธารณะจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคการรถไฟ และสำนักงานสิ่งแวดล้อมแห่งชาติสิงคโปร์ (สิงคโปร์เป็นภาคีใน WTO GPA ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540) 	<ul style="list-style-type: none"> บริษัทในสหภาพยุโรปสามารถทำสัญญากับหน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง เช่น กระทรวง ได้ อย่างเท่าเทียมกับบริษัทจากประเทศในเมอริโคซูร์ (ขยายให้ครอบคลุมการจัดซื้อจัดจ้างของราชการส่วนภูมิภาคภายใน 2 ปี) ทำให้กระบวนการประมูลโปร่งใสมากขึ้น ประเทศในเมอริโคซูร์จะเผยแพร่ประกาศสัญญาบนออนไลน์ที่จุดเข้าถึงแห่งชาติจุดเดียว มีช่วงเปลี่ยนผ่าน เพื่อให้เมอริโคซูร์มีเวลาปรับตัว จนมูลค่าขั้นต่ำอยู่ในระดับเดียวกับ EU
ขอบเขต	<ul style="list-style-type: none"> ใช้กับการจัดซื้อจัดจ้างที่ครอบคลุมในบทนี้เท่านั้น โดยไม่จำเป็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างที่กระทำผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์บางส่วนหรือทั้งหมด ใช้กับการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อวัตถุประสงค์ของภาครัฐเท่านั้น <ul style="list-style-type: none"> เฉพาะสินค้าและบริการที่ระบุไว้ในเอกสารแนบ 9-A และ 9-B ทำการจัดซื้อจัดจ้างในรูปแบบของสัญญาซื้อ เช่า ว่าจ้าง โดยมีหรือไม่มีตัวเลือกซื้อ 	<ul style="list-style-type: none"> ใช้กับการจัดซื้อจัดจ้างที่ครอบคลุมในบทนี้เท่านั้น โดยไม่จำเป็นว่าการจัดซื้อจัดจ้างที่กระทำผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์บางส่วนหรือทั้งหมด ใช้กับการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อวัตถุประสงค์ของภาครัฐเท่านั้น <ul style="list-style-type: none"> เฉพาะสินค้าและบริการที่ระบุไว้ในเอกสารแนบ 9-A – 9-G 	<ul style="list-style-type: none"> ใช้กับการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อวัตถุประสงค์ของภาครัฐเท่านั้น <ul style="list-style-type: none"> เฉพาะสินค้าและบริการที่ระบุไว้ในภาคผนวก 1 ไม่ใช่สินค้าและบริการที่รัฐจะนำไปขายต่อเชิงพาณิชย์ ทำการจัดซื้อจัดจ้างในรูปแบบของสัญญาซื้อ เช่า เช่าซื้อ โดยมีหรือไม่มีตัวเลือกซื้อ

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> ○ มูลค่าสินค้าและบริการเท่ากับหรือเกินกว่ามูลค่าขั้นต่ำที่กำหนดไว้ ● เว้นแต่ระบุไว้ใน เอกสารแนบ บทนี้ไม่ครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้ ○ การถือสิทธิครอบครอง การเช่าที่ดิน อาคารที่มีอยู่ อสังหาริมทรัพย์ ○ ความตกลงที่ไม่อยู่ในรูปแบบสัญญา หรือความช่วยเหลือที่ภาคีหนึ่งให้ รวมถึงความตกลงความร่วมมือ การให้ทุน การให้กู้ยืม การเข้าถือหุ้น การค้าประกัน มาตรการจูงใจทางการเงิน ○ การจัดซื้อจัดจ้างและเข้าครองกิจการโดยหน่วยงานการคลัง หรือธนาคารพาณิชย์ ○ การชำระหนี้และการบริหารของสถาบันการเงินที่กำกับโดยรัฐ ○ การบริการเกี่ยวกับการขาย การไถ่ถอน การกระจายหนี้สาธารณะ รวมถึงการปล่อยกู้ การขายพันธบัตรรัฐบาล ตราสารหนี้ ○ สัญญาจ้างงานของรัฐ ○ การจัดซื้อจัดจ้างที่กระทำโดย <ul style="list-style-type: none"> - มีวัตถุประสงค์เพื่อการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ รวมทั้ง development aid - อยู่ภายใต้กระบวนการเฉพาะหรือเงื่อนไขของความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการตั้งกองทหาร หรือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนงานที่อยู่ในความตกลงของประเทศที่ลงนาม 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ไม่ใช่สินค้าและบริการที่รัฐจะนำไปขายต่อเชิงพาณิชย์ ○ ทำการจัดซื้อจัดจ้างในรูปแบบของสัญญาซื้อ เช่า ว่าจ้าง โดยมีหรือไม่มีตัวเลือกซื้อ และเป็นสัญญาระหว่างหน่วยงานรัฐบาล และเอกชนตามที่นิยามในเอกสารแนบ 9-I ○ มูลค่าสินค้าและบริการเท่ากับหรือเกินกว่ามูลค่าขั้นต่ำที่กำหนดไว้ ○ โดยหน่วยงานรัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ● เว้นแต่ระบุไว้ในเอกสารแนบ 9-A – 9-G ในบทนี้ไม่ครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้ ○ การถือสิทธิครอบครอง การเช่าที่ดิน อาคารที่มีอยู่ อสังหาริมทรัพย์ ○ ความตกลงที่ไม่อยู่ในรูปแบบสัญญา หรือความช่วยเหลือที่ภาคีหนึ่งให้ รวมถึงความตกลงความร่วมมือ การให้ทุน การให้กู้ยืม การเข้าถือหุ้น การค้าประกัน มาตรการจูงใจทางการเงิน ○ การจัดซื้อจัดจ้างและเข้าครองกิจการโดยหน่วยงานการคลัง หรือธนาคารพาณิชย์ ○ การชำระหนี้และการบริหารของสถาบันการเงินที่กำกับโดยรัฐ ○ การบริการเกี่ยวกับการขาย การไถ่ถอน การกระจายหนี้สาธารณะ รวมถึงการปล่อยกู้ การขายพันธบัตรรัฐบาล ตราสารหนี้ ○ สัญญาจ้างงานของรัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ มูลค่าสินค้าและบริการเท่ากับหรือเกินกว่ามูลค่าขั้นต่ำที่กำหนดไว้ ○ โดยหน่วยงานรัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ● เว้นแต่ระบุไว้ บทนี้ไม่ครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้ ○ การถือสิทธิครอบครอง การเช่าที่ดิน อาคารที่มีอยู่ อสังหาริมทรัพย์ ○ ความตกลงที่ไม่อยู่ในรูปแบบสัญญา หรือความช่วยเหลือที่ภาคีหนึ่งให้ รวมถึงความตกลงความร่วมมือ การให้ทุน การให้กู้ยืม การเข้าถือหุ้น การค้าประกัน มาตรการจูงใจทางการเงิน ○ การจัดซื้อจัดจ้างและเข้าครองกิจการโดยหน่วยงานการคลัง หรือธนาคารพาณิชย์ ○ การชำระหนี้และการบริหารของสถาบันการเงินที่กำกับโดยรัฐ ○ การบริการเกี่ยวกับการขาย การไถ่ถอน การกระจายหนี้สาธารณะ รวมถึงการปล่อยกู้ การขายพันธบัตรรัฐบาล ตราสารหนี้ ○ สัญญาจ้างงานของรัฐ ○ การจัดซื้อจัดจ้างที่กระทำโดย <ul style="list-style-type: none"> - มีวัตถุประสงค์เพื่อการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ รวมทั้ง development aid - อยู่ภายใต้กระบวนการเฉพาะหรือเงื่อนไขของความตกลงระหว่าง

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโศซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ภายใต้กระบวนการเฉพาะหรือเงื่อนไขขององค์ระหว่างประเทศ หรือได้รับทุนหรือการให้กู้ยืมระหว่างประเทศ ซึ่งมีการดำเนินการหรือเงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับบทนี้ ● การประเมินมูลค่าของโครงการ <ul style="list-style-type: none"> ○ ไม่ทำการประเมินโดยแบ่งซอยโครงการเป็นโครงการย่อยๆ หรือใช้สูตรเฉพาะในการคำนวณเพื่อให้โครงการจัดซื้อจัดจ้างไม่ครอบคลุมภายใต้บทนี้ ○ คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดของโครงการตลอดระยะเวลาของโครงการ แม้ว่าจะมีผู้รับจ้างหลายราย และคำนวณค่าตอบแทนต่างๆ รวมทั้ง ค่าจ้าง ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ดอกเบี้ย และหากโครงการมีข้อเสนอที่เป็นตัวเลือกหลายตัว ให้คำนวณรวมตัวเลือกทุกแบบ ○ กรณีที่เป็นโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่ใช้เงินไขเดียวกัน แต่ใช้กับหลายสัญญา ให้คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดโดยคำนวณจากมูลค่าของการจัดซื้อจัดจ้างในช่วง 12 เดือนก่อนหน้า หรือของปีงบประมาณที่ผ่านมาในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าหรือบริการประเภทเดียวกัน 	<ul style="list-style-type: none"> ○ การจัดซื้อจัดจ้างที่กระทำโดย <ul style="list-style-type: none"> - มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ รวมทั้ง development aid - อยู่ภายใต้กระบวนการเฉพาะหรือเงื่อนไขของความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการตั้งกองทหาร หรือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนงานที่อยู่ในความตกลงของประเทศที่ลงนาม - อยู่ภายใต้กระบวนการเฉพาะหรือเงื่อนไขขององค์ระหว่างประเทศ หรือได้รับทุนหรือการให้กู้ยืมระหว่างประเทศ ซึ่งมีการดำเนินการหรือเงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับบทนี้ ● การประเมินมูลค่าของโครงการ <ul style="list-style-type: none"> ○ ไม่ทำการประเมินโดยแบ่งซอยโครงการเป็นโครงการย่อยๆ หรือใช้สูตรเฉพาะในการคำนวณเพื่อให้โครงการจัดซื้อจัดจ้างไม่ครอบคลุมภายใต้บทนี้ ○ คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดของโครงการตลอดระยะเวลาของโครงการ แม้ว่าจะมีผู้รับจ้างหลายราย และคำนวณค่าตอบแทนต่างๆ รวมทั้ง ค่าจ้าง ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ดอกเบี้ย และหากโครงการมีข้อเสนอที่เป็นตัวเลือกหลายตัว ให้คำนวณรวมตัวเลือกทุกแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศเกี่ยวกับการตั้งกองทหาร หรือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนงานที่อยู่ในความตกลงของประเทศที่ลงนาม - อยู่ภายใต้กระบวนการเฉพาะหรือเงื่อนไขขององค์ระหว่างประเทศ หรือได้รับทุนหรือการให้กู้ยืมระหว่างประเทศ ซึ่งมีการดำเนินการหรือเงื่อนไขที่ไม่สอดคล้องกับบทนี้ ● การประเมินมูลค่าของโครงการ <ul style="list-style-type: none"> ○ ไม่ทำการประเมินโดยแบ่งซอยโครงการเป็นโครงการย่อยๆ หรือใช้สูตรเฉพาะในการคำนวณเพื่อให้โครงการจัดซื้อจัดจ้างไม่ครอบคลุมภายใต้บทนี้ ○ คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดของโครงการตลอดระยะเวลาของโครงการ แม้ว่าจะมีผู้รับจ้างหลายราย และคำนวณค่าตอบแทนต่างๆ รวมทั้ง ค่าจ้าง ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ดอกเบี้ย และหากโครงการมีข้อเสนอที่เป็นตัวเลือกหลายตัว ให้คำนวณรวมตัวเลือกทุกแบบ ○ กรณีที่เป็นโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่ใช้เงินไขเดียวกัน แต่ใช้กับหลายสัญญา ให้คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดโดยคำนวณจากมูลค่าของการจัดซื้อจัดจ้างในช่วง 12 เดือนก่อนหน้าหรือของปีงบประมาณที่ผ่านมาในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าหรือบริการประเภทเดียวกัน

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เม็กซิโก
		<ul style="list-style-type: none"> ○ กรณีที่เป็นโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่ใช้เงื่อนไขเดียวกัน แต่ใช้กับหลายสัญญา ให้คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดโดยคำนวณจากมูลค่าของการจัดซื้อจัดจ้างใน 12 เดือนก่อนหน้าหรือของปีงบประมาณที่ผ่านมาในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าหรือบริการประเภทเดียวกัน ○ กรณีโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยสัญญาเช่าเช่าซื้อ หรือ โครงการที่ไม่มีระบุราคาทั้งหมด ให้คำนวณมูลค่าโดยใช้ระยะเวลาของสัญญา (หากสัญญาไม่เกิน 12 ปี คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดของโครงการ หากเกิน 12 ปี คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดของโครงการรวมกับมูลค่าคงเหลือโดยประมาณ) แต่หากสัญญาที่ไม่มีระยะเวลาสิ้นสุดให้คำนวณค่าวงจรวรายเดือนโดยประมาณคูณ 48 	<ul style="list-style-type: none"> ○ กรณีโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยสัญญาเช่าเช่าซื้อ หรือ โครงการที่ไม่มีระบุราคาทั้งหมด ให้คำนวณมูลค่าโดยใช้ระยะเวลาของสัญญา (หากสัญญาไม่เกิน 12 ปี คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดของโครงการ หากเกิน 12 ปี คำนวณมูลค่าประมาณสูงสุดของโครงการรวมกับมูลค่าคงเหลือโดยประมาณ) แต่หากสัญญาที่ไม่มีระยะเวลาสิ้นสุดให้คำนวณค่าวงจรวรายเดือนโดยประมาณคูณ 48
<p>หลักการทั่วไปและข้อยกเว้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิบัติตามหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และหลักไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) (แต่ไม่ครอบคลุมเรื่องพิธีศุลกากรและการเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม) ● ไม่กระทำการกีดกันผู้ลงทุน ผู้ประกอบการต่างชาติ ● ระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้เป็นระบบสากลเข้าถึงได้ แลกเปลี่ยนและส่งข้อมูลข้ามระบบได้ (interoperable) เป็นระบบที่น่าเชื่อถือ และปลอดภัย 	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิบัติตามหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และหลักไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) (แต่ไม่ครอบคลุมเรื่องพิธีศุลกากรและการเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม) ● ไม่กระทำการกีดกันผู้ลงทุน ผู้ประกอบการต่างชาติ ● ระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่นำมาใช้เป็นระบบสากล เข้าถึงได้ แลกเปลี่ยนและส่งข้อมูลข้าม 	<ul style="list-style-type: none"> ● ปฏิบัติตามหลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และหลักไม่เลือกปฏิบัติ (Non-Discrimination) (แต่ไม่ครอบคลุมเรื่องพิธีศุลกากรและการเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม) ● ไม่กระทำการกีดกันผู้ลงทุน ผู้ประกอบการต่างชาติ ● ตกลงขยายขอบเขตการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มากที่สุด และระบบที่

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> ● กระบวนการต่างๆ ต้องโปร่งใส เป็นธรรม ใช้วิธีการ เช่น วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป (open tendering procedures) วิธีคัดเลือก (Selective Tendering Procedures) วิธีเฉพาะเจาะจง (Limited Tendering Procedures) และมั่นใจว่าไม่มีความขัดแย้งของผลประโยชน์และการคอร์รัปชัน ● ไม่กำหนดกฎระเบียบเรื่อง Rule of Origin เพิ่มเติมจากที่ตกลงกันในบทที่เกี่ยวข้องกับการค้าแล้ว ● เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ตกลงกันภายใต้บทนี้ คู่ภาคีตกลงไม่แสวงหาการจัดซื้อจัดจ้างแบบมีเงื่อนไขการตอบแทนด้วยการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ (Offset) ● ปกป้องข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้านอาวุธ ยุทธภัณฑ์ และอัมภัณฑ์ได้ ● ไม่ห้ามรัฐบาลออกกฎหมาย มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัยของสังคม และการปกป้องชีวิตของคน สัตว์ พืช การปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา การดูแลคนพิการ มุลนิธิ ด้านสังคมสงเคราะห์ แรงงานนักโทษ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ระบบได้ (interoperable) เป็นระบบที่นำเชื่อถือ และปลอดภัย ● กระบวนการต่างๆ ต้องโปร่งใส เป็นธรรม ใช้วิธีการ เช่น วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป (open tendering procedures) วิธีคัดเลือก (Selective Tendering Procedures) วิธีเฉพาะเจาะจง (Limited Tendering Procedures) และมั่นใจว่าไม่มีความขัดแย้งของผลประโยชน์และการคอร์รัปชัน ● ไม่กำหนดกฎระเบียบเรื่อง Rule of Origin เพิ่มเติมจากที่ตกลงกันใ้ในบทที่เกี่ยวข้องกับการค้าแล้ว ● เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ตกลงกันภายใต้บทนี้ คู่ภาคีตกลงไม่แสวงหาการจัดซื้อจัดจ้างแบบมีเงื่อนไขการตอบแทนด้วยการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ (Offset) ● ปกป้องข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างด้านอาวุธ ยุทธภัณฑ์ และอัมภัณฑ์ได้ ● ไม่ห้ามรัฐบาลออกกฎหมาย มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัยของสังคม และการปกป้องชีวิตของคน สัตว์ พืช การปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา การดูแลคนพิการ มุลนิธิด้านสังคมสงเคราะห์ แรงงานนักโทษ 	<ul style="list-style-type: none"> ● นำมาใช้เป็นระบบสากล เข้าถึงได้ แลกเปลี่ยนและส่งข้อมูลข้ามระบบได้ (interoperable) เป็นระบบที่นำเชื่อถือ และปลอดภัย ● กระบวนการต่างๆ ต้องโปร่งใส เป็นธรรม ใช้วิธีการ เช่น วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป (open tendering procedures) วิธีคัดเลือก (Selective Tendering Procedures) วิธีเฉพาะเจาะจง (Limited Tendering Procedures) และมั่นใจว่าไม่มีความขัดแย้งของผลประโยชน์และการคอร์รัปชัน และต้องดำเนินการลงโทษผู้ที่กระทำการคอร์รัปชันตามที่กฎหมายในประเทศกำหนด ● กฎระเบียบเรื่อง Rule of Origin นำมาใช้แบบไม่มีการให้สิทธิพิเศษทางการค้า ● เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ตกลงกันภายใต้บทนี้ คู่ภาคีตกลงไม่แสวงหาการจัดซื้อจัดจ้างแบบมีเงื่อนไขการตอบแทนด้วยการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ (Offset)

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโควอร์
ข้อมูลของระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	<ul style="list-style-type: none"> • คู่มือต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ กระบวนการยุติธรรม ระบบบริหาร การเขียนสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามรูปแบบของประเทศหรือตามเอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง และกระบวนการต่างๆ โดยเผยแพร่ในช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารที่สามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้อีกฝ่ายร้องขอ • ระบุแหล่งข้อมูลที่จะเข้าถึงได้ใน Section H ของเอกสารแนบ ของบทนี้ของทั้งสองฝ่าย 	<ul style="list-style-type: none"> • คู่มือต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ กระบวนการยุติธรรม ระบบบริหาร การเขียนสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามรูปแบบของประเทศหรือตามเอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง และกระบวนการต่างๆ โดยเผยแพร่ในช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารที่สามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้อีกฝ่ายร้องขอ • ระบุแหล่งข้อมูลที่จะเข้าถึงได้ในเอกสารแนบ 9-H • เมื่อเปลี่ยนแหล่งข้อมูล ให้แจ้งคณะกรรมการ 	<ul style="list-style-type: none"> • ภาคต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ กระบวนการยุติธรรม ระบบบริหาร การเขียนสัญญาจัดซื้อจัดจ้างตามรูปแบบของประเทศหรือตามเอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง และกระบวนการต่างๆ โดยเผยแพร่ในช่องทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารที่สามารถเข้าถึงได้ รวมทั้งส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้อีกฝ่ายร้องขอ • ระบุแหล่งข้อมูลที่จะเข้าถึงได้ในภาคผนวก 2 และ ภาคผนวก 3 • เมื่อเปลี่ยนแหล่งข้อมูล ให้แจ้งคณะกรรมการ
การแจ้งประกาศ	<ul style="list-style-type: none"> • แจ้งประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้สาธารณะเข้าถึงได้ฟรี เข้าถึงง่ายผ่านจุดเดียว และประกาศต้องคงอยู่จนกว่าถึงวันปิดรับเอกสาร ยกเว้นกรณี limited tendering • ข้อมูลที่ต้องมีในประกาศ <ul style="list-style-type: none"> ○ ชื่อและที่อยู่ของหน่วยงานที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ○ ค่าใช้จ่ายกรณี ผู้สนใจเข้าร่วมประกวดราคา ต้องการขอข้อมูลเพิ่มเติม ○ จำนวนสินค้าหรือบริการ หากยังไม่สามารถระบุได้ให้บอกค่าประมาณ ○ หากมีแผนจะต่อสัญญาหลายครั้ง จะทำในช่วงเวลาใด ○ ระยะเวลาของสัญญา วันกำหนดส่งมอบงาน 	<ul style="list-style-type: none"> • แจ้งประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้สาธารณะเข้าถึงได้ฟรี เข้าถึงง่ายผ่านจุดเดียว และประกาศต้องคงอยู่จนกว่าถึงวันปิดรับเอกสาร ยกเว้นกรณี limited tendering • ข้อมูลที่ต้องมีในประกาศ <ul style="list-style-type: none"> ○ ชื่อและที่อยู่ของหน่วยงานที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ○ ค่าใช้จ่ายกรณี ผู้สนใจเข้าร่วมประกวดราคา ต้องการขอข้อมูลเพิ่มเติม ○ จำนวนสินค้าหรือบริการ หากยังไม่สามารถระบุได้ให้บอกค่าประมาณ ○ หากมีแผนจะต่อสัญญาหลายครั้ง จะทำในช่วงเวลาใด 	<ul style="list-style-type: none"> • แจ้งประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้สาธารณะเข้าถึงได้ฟรี เข้าถึงง่ายผ่านจุดเดียว และประกาศต้องคงอยู่จนกว่าถึงวันปิดรับเอกสาร ยกเว้นกรณี limited tendering • ข้อมูลที่ต้องมีในประกาศ <ul style="list-style-type: none"> ○ ชื่อและที่อยู่ของหน่วยงานที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ○ ค่าใช้จ่ายกรณี ผู้สนใจเข้าร่วมประกวดราคา ต้องการขอข้อมูลเพิ่มเติม ○ จำนวนสินค้าหรือบริการ หากยังไม่สามารถระบุได้ให้บอกค่าประมาณ ○ หากมีแผนจะต่อสัญญาหลายครั้ง จะทำในช่วงเวลาใด

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> ○ วิธีการพิจารณาผู้เข้าร่วมประกวดราคา เช่น มีการสำรอง ใช้การประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ○ สถานที่และวันกำหนดส่งเอกสารขอเข้าร่วม และการส่งเอกสารประกวดราคา ○ ภาษาที่ใช้ ○ เอกสาร ใบรับรองที่ต้องการ ○ หากจะจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมประกวดราคา ต้องระบุเกณฑ์ในการคัดเลือก ○ ระบุว่าโครงการจัดซื้อจัดจ้างนี้อยู่ภายใต้ขอบเขตความตกลงนี้ ● จัดทำเอกสารสรุปข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ โดยชี้แจงสาระสำคัญของโครงการจัดซื้อจัดจ้าง วันที่รับเอกสารประกวดราคา หน่วยงานที่จะขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ ● ฝ่าย EU ตกลงให้การสนับสนุนทางเทคนิคและการเงิน เพื่อทำระบบอัตโนมัติในการแปลเอกสารสรุปข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ระยะเวลาของสัญญา วันกำหนดส่งมอบงาน ○ วิธีการพิจารณาผู้เข้าร่วมประกวดราคา เช่น มีการสำรอง ใช้การประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ○ สถานที่และวันกำหนดส่งเอกสารขอเข้าร่วม และการส่งเอกสารประกวดราคา ○ ภาษาที่ใช้ ○ เอกสาร ใบรับรองที่ต้องการ ○ หากจะจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมประกวดราคาต้องระบุเกณฑ์ในการคัดเลือก ○ ระบุว่าโครงการจัดซื้อจัดจ้างนี้อยู่ภายใต้ขอบเขตความตกลงนี้ ● จัดทำเอกสารสรุปข้อมูลเป็นภาษาราชการของ WTO โดยชี้แจงสาระสำคัญของโครงการจัดซื้อจัดจ้าง วันที่รับเอกสารประกวดราคา หน่วยงานที่จะขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ ● คู่ภาคีควรจะลงแผนของโครงการจัดซื้อจัดจ้างของทั้งปีตั้งแต่ช่วงต้นปีงบประมาณ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ระยะเวลาของสัญญา วันกำหนดส่งมอบงาน ○ วิธีการพิจารณาผู้เข้าร่วมประกวดราคา เช่น มีการสำรอง ใช้การประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ○ สถานที่และวันกำหนดส่งเอกสารขอเข้าร่วม และการส่งเอกสารประกวดราคา ○ ภาษาที่ใช้ ○ เอกสาร ใบรับรองที่ต้องการ ○ หากจะจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมประกวดราคาต้องระบุเกณฑ์ในการคัดเลือก ● จัดทำเอกสารสรุปข้อมูลเป็นภาษาราชการของ WTO โดยชี้แจงแผนของโครงการจัดซื้อจัดจ้าง วันที่รับเอกสารประกวดราคา หน่วยงานที่จะขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ ● ภาคีควรจะลงแผนของโครงการจัดซื้อจัดจ้างของทั้งปีตั้งแต่ช่วงต้นปีงบประมาณ
การกำหนดเงื่อนไขการเข้าร่วมประกวดราคา	<ul style="list-style-type: none"> ● สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างที่จำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าประกวดราคาให้ต้องมีความถูกต้องด้านกฎหมาย มีความสามารถเชิงพาณิชย์เชิงเทคนิค และมีสถานะทางการเงินที่เหมาะสมสามารถกำหนดเงื่อนไขของการเข้าร่วมได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างที่จำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าประกวดราคาให้ต้องมีความถูกต้องด้านกฎหมาย มีความสามารถเชิงพาณิชย์ เชิงเทคนิค และมีสถานะทางการเงินที่เหมาะสม สามารถกำหนดเงื่อนไขของการเข้าร่วมได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างที่จำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าประกวดราคาให้ต้องมีความถูกต้องด้านกฎหมาย มีความสามารถเชิงพาณิชย์ เชิงเทคนิค และมีสถานะทางการเงินที่เหมาะสม สามารถกำหนดเงื่อนไขของการเข้าร่วมได้

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโควอร์
	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามกำหนดว่าต้องเคยได้รับงานจากหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างมาก่อนอย่างน้อย 1 ครั้ง หรือ กำหนดว่าต้องมีประสบการณ์รับงานในประเทศที่กำลังจะเข้าร่วมประกวดมาก่อน แต่สามารถระบุว่าต้องมีประสบการณ์การทำงานมาแล้วได้ ถ้าจำเป็น การประเมินคุณสมบัติและประสบการณ์ของผู้เข้าประกวดราคาต้องดูภาพรวมทั้งหมด ไม่ใช่เฉพาะในบางประเทศ และประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด หากมีหลักฐานที่ชัดเจนว่ามีคุณสมบัติไม่เหมาะสม สามารถตัดสิทธิได้ เช่น ล้มละลาย แจ้งประกาศเท็จ ทำงานบกพร่องในสัญญาครั้งก่อน ถูกพิพากษาว่าผิดคดีร้ายแรง ไม่มีจรรยาบรรณในการทำงาน ไม่จ่ายภาษี 	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามกำหนดว่าต้องเคยได้รับงานจากหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างมาก่อนอย่างน้อย 1 ครั้ง หรือกำหนดว่าต้องมีประสบการณ์รับงานในประเทศที่กำลังจะเข้าร่วมประกวดมาก่อน แต่สามารถระบุว่าต้องมีประสบการณ์การทำงานมาแล้วได้ ถ้าจำเป็น การประเมินคุณสมบัติและประสบการณ์ของผู้เข้าประกวดราคาต้องดูภาพรวมทั้งหมด ไม่ใช่เฉพาะในบางประเทศ และประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด หากมีหลักฐานที่ชัดเจนว่ามีคุณสมบัติไม่เหมาะสม สามารถตัดสิทธิได้ เช่น ล้มละลาย แจ้งประกาศเท็จ ทำงานบกพร่องในสัญญาครั้งก่อน ถูกพิพากษาว่าผิดคดีร้ายแรง ไม่มีจรรยาบรรณในการทำงาน ไม่จ่ายภาษี 	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามกำหนดว่าต้องเคยได้รับงานจากหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างมาก่อนอย่างน้อย 1 ครั้ง หรือกำหนดว่าต้องมีประสบการณ์รับงานในประเทศที่กำลังจะเข้าร่วมประกวดมาก่อน แต่สามารถระบุว่าต้องมีประสบการณ์การทำงานมาแล้วได้ ถ้าจำเป็น การประเมินคุณสมบัติและประสบการณ์ของผู้เข้าประกวดราคาต้องดูภาพรวมทั้งหมด ไม่ใช่เฉพาะในบางประเทศ และประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด หากมีหลักฐานที่ชัดเจนว่ามีคุณสมบัติไม่เหมาะสม สามารถตัดสิทธิได้ เช่น ล้มละลาย แจ้งประกาศเท็จ ทำงานบกพร่องในสัญญาครั้งก่อน ถูกพิพากษาว่าผิดคดีร้ายแรง ไม่มีจรรยาบรรณในการทำงาน ไม่จ่ายภาษี
คุณสมบัติของซัพพลายเออร์	<ul style="list-style-type: none"> มีระบบลงทะเบียนของซัพพลายเออร์ พยายามลดความแตกต่างของกระบวนการตรวจสอบคุณสมบัติ (qualification procedure) ของทั้งระบบกลางของประเทศและของหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้าง ของทั้งสองฝ่าย ไม่ใช่ระบบตรวจสอบคุณสมบัติเพื่อการกีดกัน หากใช้วิธีคัดเลือก (selective tendering) จะต้องให้ข้อมูลแก่ผู้ที่จะเข้าร่วมการประกวดราคาให้รับรู้พร้อมกัน หากใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (limited tendering) จะต้องระบุเกณฑ์ในการเลือกผู้เข้าร่วมการประกวด 	<ul style="list-style-type: none"> มีระบบลงทะเบียนของซัพพลายเออร์ พยายามลดความแตกต่างของกระบวนการตรวจสอบคุณสมบัติ (qualification procedure) ของทั้งระบบกลางของประเทศและของหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้าง ของทั้งสองฝ่าย ไม่ใช่ระบบตรวจสอบคุณสมบัติเพื่อการกีดกัน หากใช้วิธีคัดเลือก (selective tendering) จะต้องให้ข้อมูลแก่ผู้ที่จะเข้าร่วมการประกวดราคาให้รับรู้พร้อมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> หากใช้วิธีคัดเลือก (selective tendering) จะต้องให้ข้อมูลแก่ผู้ที่จะเข้าร่วมการประกวดราคาให้รับรู้พร้อมกัน หากใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (limited tendering) จะต้องระบุเกณฑ์ในการเลือกผู้เข้าร่วมการประกวดราคา และยังกำหนดให้มีผู้เข้าร่วมจำนวนมากพอเพื่อให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม การใช้ Multi-Use List <ul style="list-style-type: none"> ใช้ได้ หากมีประกาศเป็นรายปีให้ผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list โดยประกาศผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโควอร์
	<p>ราคา และยังกำหนดให้มีผู้เข้าร่วมจำนวนมากพอ เพื่อให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การใช้ Multi-Use List <ul style="list-style-type: none"> ○ ใช้ได้ หากมีประกาศเป็นรายปีให้ผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list โดยประกาศผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ○ กรณีที่ list นี้มีผลอยู่ไม่เกิน 3 ปี จะลงประกาศเพียงครั้งเดียวก็ได้ในช่วงแรกก็ได้ ○ กรณีที่มีผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list ใหม่ ควรริบพิจารณา และหากผ่านแล้วให้เพิ่มเข้าไปใน list อย่างรวดเร็ว ○ กรณีที่ผู้สมัครเข้าร่วมการประกวดราคาไม่ได้อยู่ใน list ต้องพิจารณาเอกสารประกวดราคาของรายนั้นด้วย ○ การแจ้งประกาศให้ผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list เท่ากับการแจ้งประกาศแผนโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่กำลังจะเกิดขึ้นแล้ว (แต่การประกาศแจ้งการสมัครเข้าอยู่ใน list ต้องเป็นประกาศที่มีข้อมูลเกี่ยวกับโครงการจัดซื้อจัดจ้าง เจือปนวิธีพิจารณาหากเพียงพอให้ผู้สนใจตัดสินใจได้) หลังจากนั้น รัฐสามารถใช้วิธีส่งข้อมูลโครงการให้เฉพาะผู้ที่อยู่ใน list เท่านั้นได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ● หากใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (limited tendering) จะต้องระบุเกณฑ์ในการเลือกผู้เข้าร่วมการประกวดราคา และยังกำหนดให้มีผู้เข้าร่วมจำนวนมากพอ เพื่อให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม ● การใช้ Multi-Use List <ul style="list-style-type: none"> ○ ใช้ได้ หากมีประกาศเป็นรายปีให้ผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list โดยประกาศผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ○ กรณีที่ list นี้มีผลอยู่ไม่เกิน 3 ปี จะลงประกาศเพียงครั้งเดียวก็ได้ในช่วงแรกก็ได้ ○ กรณีที่มีผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list ใหม่ ควรริบพิจารณา และหากผ่านแล้วให้เพิ่มเข้าไปใน list อย่างรวดเร็ว ○ กรณีที่ผู้สมัครเข้าร่วมการประกวดราคาไม่ได้อยู่ใน list ต้องพิจารณาเอกสารประกวดราคาของรายนั้นด้วย ○ การแจ้งประกาศให้ผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list เท่ากับการแจ้งประกาศแผนโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่กำลังจะเกิดขึ้นแล้ว (แต่การประกาศแจ้งการสมัครเข้าอยู่ใน list ต้องเป็นประกาศที่มีข้อมูลเกี่ยวกับโครงการจัดซื้อจัดจ้าง เจือปนวิธีพิจารณาหากเพียงพอให้ผู้สนใจตัดสินใจได้) หลังจากนั้น รัฐสามารถใช้วิธีส่งข้อมูลโครงการให้เฉพาะผู้ที่อยู่ใน list เท่านั้นได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ กรณีที่ list นี้มีผลอยู่ไม่เกิน 3 ปี จะลงประกาศเพียงครั้งเดียวก็ได้ในช่วงแรกก็ได้ ○ กรณีที่มีผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list ใหม่ ควรริบพิจารณา และหากผ่านแล้วให้เพิ่มเข้าไปใน list อย่างรวดเร็ว ○ กรณีที่ผู้สมัครเข้าร่วมการประกวดราคาไม่ได้อยู่ใน list ต้องพิจารณาเอกสารประกวดราคาของรายนั้นด้วย ● การแจ้งประกาศให้ผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list เท่ากับการแจ้งประกาศแผนโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่กำลังจะเกิดขึ้นแล้ว (แต่การประกาศแจ้งการสมัครเข้าอยู่ใน list ต้องเป็นประกาศที่มีข้อมูลเกี่ยวกับโครงการจัดซื้อจัดจ้าง เจือปนวิธีพิจารณาหากเพียงพอให้ผู้สนใจตัดสินใจได้) หลังจากนั้น รัฐสามารถใช้วิธีส่งข้อมูลโครงการให้เฉพาะผู้ที่อยู่ใน list เท่านั้นได้
<p>การกำหนดคุณสมบัติด้านเทคนิค และ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ห้ามใช้คุณสมบัติด้านเทคนิคเพื่อกีดกัน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ห้ามใช้คุณสมบัติด้านเทคนิคเพื่อกีดกัน 	<ul style="list-style-type: none"> ● ห้ามใช้คุณสมบัติด้านเทคนิคเพื่อกีดกัน

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
<p>เอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้าง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กำหนดคุณสมบัติด้านเทคนิคในแง่ของประสิทธิภาพและฟังก์ชัน มากกว่าการออกแบบหรือลักษณะเชิงพรรณนา ● ใช้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานของประเทศเป็นตัวกำหนดมาตรฐาน เช่น building codes ● ไม่กำหนดคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้า (trademarks) สิทธิบัตร (patent) ลิขสิทธิ์ (copyright) แบบ (design) ลักษณะ (type) หรือระบุว่าสินค้าและบริการต้องมีถิ่นกำเนิดเฉพาะ ต้องใช้บางกระบวนการหรือบางซัพพลายเออร์เจาะจง ยกเว้นไม่มีวิธีอื่นที่จะสื่อสารคุณสมบัติที่ต้องการได้แล้ว และต้องยอมรับความเทียบเท่าของคุณสมบัติได้ (equivalent) ● กำหนดคุณสมบัติเฉพาะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ ● เอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้างต้องมีข้อมูลสำคัญทั้งหมดให้ซัพพลายเออร์จัดเตรียม ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ โครงการจัดซื้อจัดจ้าง ระบุประเภท ปริมาณ คุณสมบัติด้านเทคนิค การรองรับความสอดคล้องแบบแปลน ข้อกำหนดต่างๆ ○ เงื่อนไขเอกสารที่ซัพพลายเออร์ต้องส่งมอบ ○ เกณฑ์การคัดเลือก ยกเว้นกรณีใช้ราคาเป็นเกณฑ์เดียว ○ การส่งข้อมูลทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ○ กฎการประมูลผ่านอิเล็กทรอนิกส์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● กำหนดคุณสมบัติด้านเทคนิคในแง่ของประสิทธิภาพและฟังก์ชัน มากกว่าการออกแบบหรือลักษณะเชิงพรรณนา ● ใช้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานของประเทศเป็นตัวกำหนดมาตรฐาน เช่น building codes ● ไม่กำหนดคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้า (trademarks) สิทธิบัตร (patent) ลิขสิทธิ์ (copyright) แบบ (design) ลักษณะ (type) หรือระบุว่าสินค้าและบริการต้องมีถิ่นกำเนิดเฉพาะ ต้องใช้บางกระบวนการหรือบางซัพพลายเออร์เจาะจง ยกเว้นไม่มีวิธีอื่นที่จะสื่อสารคุณสมบัติที่ต้องการได้แล้ว และต้องยอมรับความเทียบเท่าของคุณสมบัติได้ (equivalent) ● กำหนดคุณสมบัติเฉพาะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ ● กำหนดว่าต้องมี eco-label (ของEU) หรือ green label (ของสิงคโปร์) ได้ หากเป็นเรื่องที่เหมาะสม มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รับรองความถูกต้อง และทุกคนสามารถทำได้ ● เอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้างต้องมีข้อมูลสำคัญทั้งหมดให้ซัพพลายเออร์จัดเตรียม ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ โครงการจัดซื้อจัดจ้าง ระบุประเภท ปริมาณ คุณสมบัติด้านเทคนิค การรองรับ 	<ul style="list-style-type: none"> ● กำหนดคุณสมบัติด้านเทคนิคในแง่ของประสิทธิภาพและฟังก์ชัน มากกว่าการออกแบบหรือลักษณะเชิงพรรณนา ● ใช้มาตรฐานสากลหรือมาตรฐานของประเทศเป็นตัวกำหนดมาตรฐาน เช่น building codes ● ไม่กำหนดคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้า (trademarks) สิทธิบัตร (patent) ลิขสิทธิ์ (copyright) แบบ (design) ลักษณะ (type) หรือระบุว่าสินค้าและบริการต้องมีถิ่นกำเนิดเฉพาะ ต้องใช้บางกระบวนการหรือบางซัพพลายเออร์เจาะจง ยกเว้นไม่มีวิธีอื่นที่จะสื่อสารคุณสมบัติที่ต้องการได้แล้ว และต้องยอมรับความเทียบเท่าของคุณสมบัติได้ (equivalent) ● ห้ามแสวงหาหรือยอมรับคำแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของสินค้าและบริการที่มีผลกระทบต่อราคากิจการค้าจากผู้ที่มีผลประโยชน์เชิงพาณิชย์ ● กำหนดคุณสมบัติเฉพาะเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ ● เอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้างต้องมีข้อมูลสำคัญทั้งหมดให้ซัพพลายเออร์จัดเตรียม ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ โครงการจัดซื้อจัดจ้าง ระบุประเภท ปริมาณ คุณสมบัติด้านเทคนิค การรองรับ

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> ○ กรณีเปิดซองราคาในที่สาธารณะต้องแจ้ง วัน เวลา สถานที่ ผู้ที่ต้องเข้าร่วม ○ เงื่อนไขอื่นๆ ค่าธรรมเนียม ช่องทางการส่งของ ราคา ○ วันกำหนดส่งมอบงาน ● เกณฑ์การคัดเลือกผู้ได้รับงาน มีตัวอย่างดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ ราคา ○ ปัจจัยด้านต้นทุนอื่นๆ ○ คุณภาพ ○ คุณค่าทางเทคนิค (technical values) ○ ลักษณะที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ○ ระยะเวลาการส่งงาน ● เอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้างต้องส่งให้กับผู้ที่เข้าร่วมประกวดราคา โดยใช้เวลาเพียงพอ และหากรายใดขอข้อมูล ให้ส่งให้เพิ่มเติมได้ แต่ต้องไม่ทำให้เกิดความได้เปรียบ ● หากมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในเอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะและให้ซัพพลายเออร์มีเวลาเตรียมตัวเพียงพอในการปรับแก้ 	<ul style="list-style-type: none"> ความสอดคล้อง แบบแปลน ข้อกำหนดต่างๆ ○ เงื่อนไขเอกสารที่ซัพพลายเออร์ต้องส่งมอบ ○ เกณฑ์การคัดเลือก ยกเว้นกรณีใช้ราคาเป็นเกณฑ์เดียว ○ การส่งข้อมูลทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ○ กฎการประมูลผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ○ กรณีเปิดซองราคาในที่สาธารณะต้องแจ้ง วัน เวลา สถานที่ ผู้ที่ต้องเข้าร่วม ○ เงื่อนไขอื่นๆ ค่าธรรมเนียม ช่องทางการส่งของราคา ○ วันกำหนดส่งมอบงาน ● เกณฑ์การคัดเลือกผู้ได้รับงาน มีตัวอย่างดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ ราคา ○ ปัจจัยด้านต้นทุนอื่นๆ ○ คุณภาพ ○ คุณค่าทางเทคนิค (technical values) ○ ลักษณะที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ○ ระยะเวลาการส่งงาน ● เอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้างต้องส่งให้กับผู้ที่เข้าร่วมประกวดราคา โดยใช้เวลาเพียงพอ และหากรายใดขอข้อมูล ให้ส่งให้เพิ่มเติมได้ แต่ต้องไม่ทำให้เกิดความได้เปรียบ ● หากมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในเอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องเผยแพร่ต่อ 	<ul style="list-style-type: none"> ความสอดคล้อง แบบแปลน ข้อกำหนดต่างๆ ○ เงื่อนไขเอกสารที่ซัพพลายเออร์ต้องส่งมอบ ○ เกณฑ์การคัดเลือก ยกเว้นกรณีใช้ราคาเป็นเกณฑ์เดียว ○ การส่งข้อมูลทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ○ กฎการประมูลผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ○ กรณีเปิดซองราคาในที่สาธารณะต้องแจ้ง วัน เวลา สถานที่ ผู้ที่ต้องเข้าร่วม ○ เงื่อนไขอื่นๆ ค่าธรรมเนียม ช่องทางการส่งของราคา ○ วันกำหนดส่งมอบงาน ● เกณฑ์การคัดเลือกผู้ได้รับงาน มีตัวอย่างดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ ราคา ○ ปัจจัยด้านต้นทุนอื่นๆ ○ คุณภาพ ○ คุณค่าทางเทคนิค (technical values) ○ ลักษณะที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ○ ระยะเวลาการส่งงาน ● เอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้างต้องส่งให้กับผู้ที่เข้าร่วมประกวดราคา โดยใช้เวลาเพียงพอ และหากรายใดขอข้อมูล ให้ส่งให้เพิ่มเติมได้ แต่ต้องไม่ทำให้เกิดความได้เปรียบ ● หากมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในเอกสารโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ต้องเผยแพร่ต่อ

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
		<p>สาธารณะและให้ซัพพลายเออร์มีเวลาเตรียมตัวเพียงพอในการปรับแก้</p>	<p>สาธารณะและให้ซัพพลายเออร์มีเวลาเตรียมตัวเพียงพอในการปรับแก้</p> <ul style="list-style-type: none"> • อาจขอให้ผู้เข้าประมูลวางหลักทรัพย์ค้ำประกันระหว่างการยื่นข้อเสนอและผู้ชนะการประมูลวางหลักทรัพย์ค้ำประกันระหว่างการดำเนินงาน
<p>การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (Limited Tendering)</p>	<p>กระทำได้ในกรณีต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ไม่มีซัพพลายเออร์ส่งเอกสารประกวดราคา หรือไม่มีใครขอเข้าร่วม • ไม่มีซัพพลายเออร์ที่สามารถทำงานสอดคล้องกับที่ต้องการส่งเอกสารประกวดราคา • ไม่มีซัพพลายเออร์ที่มีคุณสมบัติผ่านตามเงื่อนไขการเข้าร่วม • ซัพพลายเออร์ที่เข้าร่วมมีประวัติทุจริต • ลักษณะงานที่ต้องการเป็นงานศิลปะ หรือเป็นงานที่ต้องปกป้องสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ สิทธิที่สงวนเฉพาะบุคคล หรือเป็นงานที่มีลักษณะทางเทคนิคบางอย่างที่ทำให้ไม่สามารถมีการแข่งขันตามปกติได้ • ลักษณะงานมีความจำเป็นต้องการสินค้าหรือบริการที่เข้ากับของเดิมที่หน่วยงานมีอยู่ เพื่อการประหยัดต้นทุน • กรณีเร่งด่วนมาก • กรณีสินค้าที่ซื้อจากตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ • เป็นงานเพื่อการวิจัยและพัฒนาต้นแบบ 	<p>กระทำได้ในกรณีต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ไม่มีซัพพลายเออร์ส่งเอกสารประกวดราคา หรือไม่มีใครขอเข้าร่วม • ไม่มีซัพพลายเออร์ที่สามารถทำงานสอดคล้องกับที่ต้องการส่งเอกสารประกวดราคา • ไม่มีซัพพลายเออร์ที่มีคุณสมบัติผ่านตามเงื่อนไขการเข้าร่วม • ซัพพลายเออร์ที่เข้าร่วมมีประวัติทุจริต • ลักษณะงานที่ต้องการเป็นงานศิลปะ หรือเป็นงานที่ต้องปกป้องสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ สิทธิที่สงวนเฉพาะบุคคล หรือเป็นงานที่มีลักษณะทางเทคนิคบางอย่างที่ทำให้ไม่สามารถมีการแข่งขันตามปกติได้ • ลักษณะงานมีความจำเป็นต้องการสินค้าหรือบริการที่เข้ากับของเดิมที่หน่วยงานมีอยู่ เพื่อการประหยัดต้นทุน • กรณีเร่งด่วนมาก • กรณีสินค้าที่ซื้อจากตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ • เป็นงานเพื่อการวิจัยและพัฒนาต้นแบบ 	<p>กระทำได้ในกรณีต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ไม่มีซัพพลายเออร์ส่งเอกสารประกวดราคา หรือไม่มีใครขอเข้าร่วม • ไม่มีซัพพลายเออร์ที่สามารถทำงานสอดคล้องกับที่ต้องการส่งเอกสารประกวดราคา • ไม่มีซัพพลายเออร์ที่มีคุณสมบัติผ่านตามเงื่อนไขการเข้าร่วม • ซัพพลายเออร์ที่เข้าร่วมมีประวัติทุจริต • ลักษณะงานที่ต้องการเป็นงานศิลปะ หรือเป็นงานที่ต้องปกป้องสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ สิทธิที่สงวนเฉพาะบุคคล หรือเป็นงานที่มีลักษณะทางเทคนิคบางอย่างที่ทำให้ไม่สามารถมีการแข่งขันตามปกติได้ • ลักษณะงานมีความจำเป็นต้องการสินค้าหรือบริการที่เข้ากับของเดิมที่หน่วยงานมีอยู่ เพื่อการประหยัดต้นทุน • กรณีเร่งด่วนมาก • กรณีสินค้าที่ซื้อจากตลาดสินค้าโภคภัณฑ์ • เป็นงานเพื่อการวิจัยและพัฒนาต้นแบบ

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> เป็นกรณีที่ทำให้หน่วยงานได้ผลประโยชน์อย่างมากในขณะนั้น เช่น การจัดซื้อจัดจ้างนั้นเกิดจากการล้มละลาย การเลิกกิจการ เป็นต้น เป็นกรณีต่อเนื่องจากงานประกวด ซึ่งตกลงไว้ว่าผู้ชนะจะได้รับการจ้าง 	<ul style="list-style-type: none"> เป็นกรณีที่ทำให้หน่วยงานได้ผลประโยชน์อย่างมากในขณะนั้น เช่น การจัดซื้อจัดจ้างนั้นเกิดจากการล้มละลาย การเลิกกิจการ เป็นต้น เป็นกรณีต่อเนื่องจากงานประกวด ซึ่งตกลงไว้ว่าผู้ชนะจะได้รับการจ้าง 	<ul style="list-style-type: none"> เป็นกรณีที่ทำให้หน่วยงานได้ผลประโยชน์อย่างมากในขณะนั้น เช่น การจัดซื้อจัดจ้างนั้นเกิดจากการล้มละลาย การเลิกกิจการ เป็นต้น เป็นกรณีต่อเนื่องจากงานประกวด ซึ่งตกลงไว้ว่าผู้ชนะจะได้รับการจ้าง
การตัดสินผู้ชนะการประกวดราคา	<ul style="list-style-type: none"> ต้องตัดสินอย่างเป็นธรรม เกณฑ์การเลือก ถ้าไม่ใช่เกณฑ์เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด กรณีที่มีผู้เสนอราคาต่ำมากผิดปกติ ให้ตรวจสอบว่าชีพหลายเออร์รายนั้นมีความสามารถตามที่ระบุในเงื่อนไขการเข้าการประกวดราคา และมีความสามารถจะทำงานให้สำเร็จตามสัญญา ความโปร่งใสในการตัดสิน <ul style="list-style-type: none"> ชี้แจงเหตุผลแก่ผู้ที่ไม่ได้รับคัดเลือกได้ ประกาศข้อมูลของผู้ชนะที่รับจ้างภายใน 30 วัน เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบย้อนหลังได้ 3 ปี ตกลงแลกเปลี่ยนข้อมูลทางสถิติกัน 	<ul style="list-style-type: none"> ต้องตัดสินอย่างเป็นธรรม เกณฑ์การเลือก ถ้าไม่ใช่เกณฑ์เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด กรณีที่มีผู้เสนอราคาต่ำมากผิดปกติ ให้ตรวจสอบว่ามีการอุดหนุนของรัฐบาลหรือไม่ หากมีการอุดหนุนที่ความตกลงนี้ไม่ได้อนุญาตไว้ ให้คุยกับผู้เสนอราคา เมื่อตกลงกันได้แล้ว ให้ตัดสินที่รายนั้นได้ ความโปร่งใสในการตัดสิน <ul style="list-style-type: none"> ชี้แจงเหตุผลแก่ผู้ที่ไม่ได้รับคัดเลือกได้ ประกาศข้อมูลของผู้ชนะที่รับจ้างภายใน 72 วัน เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบย้อนหลังได้ 3 ปี ตกลงแลกเปลี่ยนข้อมูลทางสถิติกัน 	<ul style="list-style-type: none"> ความโปร่งใสในการตัดสิน <ul style="list-style-type: none"> ชี้แจงเหตุผลแก่ผู้ที่ไม่ได้รับคัดเลือกได้ ประกาศข้อมูลของผู้ชนะและข้อมูลต่างๆตามที่กำหนด ตกลงแลกเปลี่ยนข้อมูลทางสถิติกัน
ประเด็นอื่นๆ	<ul style="list-style-type: none"> การศึกษาตลาด หน่วยงานที่จะจัดซื้อจัดจ้างของทั้งสองฝ่ายควรทำการศึกษาตลาดในช่วงการเตรียมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะศึกษาเรื่องข้อกำหนดคุณสมบัติทางเทคนิคของสินค้าและบริการ และหน่วยงานควรรับฟังความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในตลาดนั้นเพื่อนำมากำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> การประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ต้องแสดงสูตรคณิตศาสตร์ที่ใช้คำนวณเพื่อตัดสิน การแลกเปลี่ยนข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> แลกเปลี่ยนข้อมูลที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบว่ามีการดำเนินการตามบทนี้ 	<ul style="list-style-type: none"> การประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ต้องแสดงสูตรคณิตศาสตร์ที่ใช้คำนวณเพื่อตัดสิน การแลกเปลี่ยนข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> แลกเปลี่ยนข้อมูลที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบว่ามีการดำเนินการตามบทนี้

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<p>กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ต้องไม่บิดเบือนการแข่งขัน กีดกัน และต้องโปร่งใส</p> <ul style="list-style-type: none"> ● การประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เจรจาอีกครั้งในอนาคตเมื่อเวียดนามพัฒนาระบบจนใช้การได้แล้ว ● การแลกเปลี่ยนข้อมูล <ul style="list-style-type: none"> ○ แลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นเพื่อตรวจสอบว่ามีการดำเนินการตามบทนี้ ○ ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่กระทบการแข่งขันของซัพพลายเออร์ ○ ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่ขัดต่อการบังคับใช้กฎหมายของรัฐ การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือที่ขัดต่อผลประโยชน์สาธารณะ ● การทำระบบให้ซัพพลายเออร์ตรวจสอบและโต้แย้งได้ <ul style="list-style-type: none"> ○ ให้ซัพพลายเออร์ตรวจสอบและโต้แย้งว่ารัฐดำเนินการตามบทนี้หรือไม่ และแจ้งได้หากมีการละเมิด หรือไม่กระทำตาม ○ ให้ซัพพลายเออร์กับหน่วยงานที่ประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างหาทางออกที่ยอมรับร่วมกัน ○ มีคนกลางเป็นผู้พิจารณา 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่กระทบการแข่งขันของซัพพลายเออร์ ○ ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่ขัดต่อการบังคับใช้กฎหมายของรัฐ การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือที่ขัดต่อผลประโยชน์สาธารณะ ● การทำระบบให้ซัพพลายเออร์ตรวจสอบและโต้แย้งได้ <ul style="list-style-type: none"> ○ ให้ซัพพลายเออร์ตรวจสอบและโต้แย้งว่ารัฐดำเนินการตามบทนี้หรือไม่ และแจ้งได้หากมีการละเมิด หรือไม่กระทำตาม ○ ให้ซัพพลายเออร์กับหน่วยงานที่ประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างหาทางออกที่ยอมรับร่วมกัน ○ มีคนกลางเป็นผู้พิจารณา 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่กระทบการแข่งขันของซัพพลายเออร์ ○ ไม่ต้องเปิดเผยข้อมูลที่ขัดต่อการบังคับใช้กฎหมายของรัฐ การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา หรือที่ขัดต่อผลประโยชน์สาธารณะ ● การทำระบบให้ซัพพลายเออร์ตรวจสอบและโต้แย้งได้ <ul style="list-style-type: none"> ○ ให้ซัพพลายเออร์ตรวจสอบและโต้แย้งว่ารัฐดำเนินการตามบทนี้หรือไม่ และแจ้งได้หากมีการละเมิด หรือไม่กระทำตาม ○ ให้ซัพพลายเออร์กับหน่วยงานที่ประกาศโครงการจัดซื้อจัดจ้างหาทางออกที่ยอมรับร่วมกัน ○ มีคนกลางเป็นผู้พิจารณา
ข้อตกลงอื่นๆ	<p>ตามเอกสารแนบ 9-A Section G (General Notes)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สหภาพยุโรป <ul style="list-style-type: none"> ○ บทการจัดซื้อจัดจ้างนี้ไม่รวม 	<p>ตามเอกสารแนบ 9-G (General Notes and Derogation)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สิงคโปร์ ไม่ได้ระบุไว้ ● สหภาพยุโรป 	<p>ยังไม่มีข้อมูลระบุไว้</p>

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโควัวร์
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานที่ผูกพัน แต่กระทำในนามของหน่วยงานที่ไม่ผูกพัน ▪ การจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ผลิตโดยได้รับความช่วยเหลือจากโครงการสนับสนุนด้านการเกษตรและโครงการสนับสนุนด้านอาหาร เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านอาหารอย่างเร่งด่วน ▪ การจัดซื้อจัดจ้าง การถือสิทธิ์ การพัฒนา การเป็นผู้ผลิตหรือผู้ผลิตร่วมที่ทำเนื่อหารายการโดยผู้กระจายเสียงทางวิทยุหรือโทรทัศน์ และโดยถือสัญญาช่วงเวลา ออกอากาศ <p>○ การจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำดื่ม พลังงาน การขนส่ง การบริการไปรษณีย์ ไม่อยู่ภายใต้บทนี้ เว้นแต่จะระบุไว้ใน Section C ของเอกสารแนบนี้</p> <p>○ ฟินแลนด์จะมีบทบาทสำหรับการใช้มาตรการต่างๆ ของบทการจัดซื้อจัดจ้างกับหมู่เกาะโอลันด์</p> <p>ตามเอกสารแนบ 9-B Section D (Goods) ของเวียดนาม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เวียดนามกำหนดสัดส่วนร้อยละของมูลค่าสัญญาของสินค้าที่ไม่ผูกพันไว้ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ○ หลังสัญญามีผลบังคับใช้ 1-2 ปี ไม่ผูกพัน 100% ○ หลังสัญญามีผลบังคับใช้ 3-9 ปี ไม่ผูกพัน 65% ○ หลังสัญญามีผลบังคับใช้ 10-15 ปี ไม่ผูกพัน 60% ○ หลังสัญญามีผลบังคับใช้ 16 ปีเป็นต้นไป ไม่ผูกพัน 50% 	<p>○ บทการจัดซื้อจัดจ้างนี้ไม่รวม</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ การจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ผลิตโดยได้รับความช่วยเหลือจากโครงการสนับสนุนด้านการเกษตรและโครงการสนับสนุนด้านอาหาร เช่น การให้ความช่วยเหลือด้านอาหารอย่างเร่งด่วน ▪ การจัดซื้อจัดจ้าง การถือสิทธิ์ การพัฒนา การเป็นผู้ผลิตหรือผู้ผลิตร่วมที่ทำเนื่อหารายการโดยผู้กระจายเสียงทางวิทยุหรือโทรทัศน์ และโดยถือสัญญาช่วงเวลา ออกอากาศ <p>○ การจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยงานรัฐของทั้งสองฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเกี่ยวกับน้ำดื่ม พลังงาน การขนส่ง การบริการไปรษณีย์ ไม่อยู่ภายใต้บทนี้ เว้นแต่จะระบุไว้ในเอกสารแนบ 9-C (Utilities)</p> <p>○ ฟินแลนด์จะมีบทบาทสำหรับการใช้มาตรการต่างๆ ของบทการจัดซื้อจัดจ้างกับหมู่เกาะโอลันด์</p> <p>ตามเอกสารแนบ 9-I (Public-Private-Partnerships หรือ PPP)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● คู่ภาคีเข้าใจร่วมกันว่า PPP เป็นความตกลงในรูปแบบสัญญาระหว่างหน่วยงานรัฐที่เป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างและซัพพลายเออร์ที่เป็นผู้ให้บริการ โดยซัพพลายเออร์ถูกมอบบทบาทหลักให้รับผิดชอบ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิด 	

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคโนซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> ● บทนี้ไม่ครอบคลุม การบริการกระจายสินค้า ทั้งสัญญาที่ร่างขึ้นเกี่ยวกับบริการนี้โดยตรง มีบริการนี้เป็นส่วนหนึ่ง หรือสัญญาที่มีความเกี่ยวข้องกับบริการนี้ ดังนั้น หากผู้ถูกว่าจ้างจำเป็นต้องใช้บริการกระจายสินค้าเพื่อทำตามสัญญาจะมีสิทธิเลือกใช้บริการผู้มีสิทธิกระจายสินค้าที่เวียดนามอนุญาต ● หากสัญญาจัดซื้อจัดจ้างฉบับหนึ่ง เกี่ยวข้องกับสินค้ายาชนิดหนึ่ง จะต้องมียุทธศาสตร์ขั้นต่ำที่ 130,000 SDR ● เวียดนามผูกพันการจัดซื้อจัดจ้างสินค้า ทั้งการจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยงานรัฐบางแห่งและการจัดซื้อจัดจ้างแบบส่วนกลางในนามกระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Health) หรือนามอื่นตามกฎหมายเวียดนามกำหนด <p>ตามเอกสารแนบ 9-B Section E (Services) ของเวียดนาม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ไม่ครอบคลุมการจัดซื้อจัดจ้าง บริการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและดำเนินการสิ่งอำนวยความสะดวกของภาครัฐ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของรัฐบาลที่เอกชนเป็นเจ้าของอยู่ รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างให้บริการสาธารณสุข <p>ตามเอกสารแนบ 9-B Section F (Construction Services) ของเวียดนาม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● บทนี้ไม่ครอบคลุมการก่อสร้างในพื้นที่ภูเขาห่างไกล และพื้นที่เข้าถึงได้ลำบากอย่างยิ่งตามที่ถูกระเบียบของเวียดนามระบุ และพื้นที่เกาะ รวมทั้งการก่อสร้างที่ทำการหลักของกระทรวงต่างๆ ของรัฐบาล 	<p>ขึ้นกับภาครัฐ (เช่น ความเสี่ยงด้านการดำเนินการและด้านการเงิน) บางส่วนหรือทั้งหมดจะถูกโอนไปให้ซัพพลายเออร์</p> <ul style="list-style-type: none"> ● รูปแบบของความตกลง (บางส่วน) <ul style="list-style-type: none"> ○ Build-operate-transfer คือ สัญญาให้บริการก่อสร้างหรือบูรณะโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ อาคาร สิ่งอำนวยความสะดวก หรือ งานอื่นๆ ของรัฐ โดยหน่วยงานรัฐพิจารณาให้ซัพพลายเออร์มีสิทธิในการครอบครองชั่วคราว สามารถควบคุมและดำเนินการ รวมทั้งเรียกร้องค่าใช้จ่ายได้ ในช่วงเวลาที่ตกลงกัน ○ Build-rent-own-transfer/build-lease-operate คือ สัญญาที่ให้สิทธิซัพพลายเออร์ทำการให้เช่าสินทรัพย์นั้น หลังจากที่โอนสินทรัพย์ให้กับผู้จ้างแล้ว ○ Design-finance-build-operate คือ สัญญาที่ให้ซัพพลายเออร์ออกแบบก่อสร้าง พัฒนา ดำเนินการ บริหารจัดการสินทรัพย์นั้น โดยไม่ต้องโอนสินทรัพย์นั้นให้กับผู้จ้างเมื่อหมดสัญญา ○ Lease-develop-operate คือ สัญญาที่ให้ซัพพลายเออร์ให้บริการเช่าสินทรัพย์ รวมทั้งสามารถต่อเติม ซ่อมแซม และให้บริการด้วย ● การจัดทำ PPP ตามกรอบกฎหมายภายในประเทศ 	

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<p>ตามเอกสารแนบ 9-B Section G (General Notes) ของเวียดนาม</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ บทการจัดซื้อจัดจ้างนี้ไม่รวม <ul style="list-style-type: none"> ■ การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อวัตถุประสงค์ของการพัฒนา ปกป้อง อนุรักษ์มรดกของชาติในด้าน ศิลปะ ประวัติศาสตร์ คุณค่าโบราณคดี และ วัฒนธรรม ■ การจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับสินค้า หรือบริการที่เกี่ยวข้องกับเขตอนุรักษแห่งชาติตามที่ กฎหมายกำหนด ■ สำหรับการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่ มูลค่าประมาณอยู่ที่ 260,000 SDR หรือต่ำกว่า เวียดนามอาจเปิดโอกาสที่จะพิจารณา จ้าง SME โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และโปร่งใสตามที่ระบุในกฎหมาย ภายในประเทศ และจะไม่ให้ประโยชน์นี้แก่ SME ที่มีลูกจ้างถาวรเต็มเวลามากกว่า 500 คน ■ มาตรการด้านสุขภาพ สวัสดิภาพ การพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคมของสัญชาติที่เป็นคนกลุ่ม น้อย ■ การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการ ภายในประเทศเวียดนามที่มีการบริโภคนอกประเทศเวียดนาม ■ การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้อง กับการเฉลิมฉลองของชาติและทางศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> ○ สหภาพยุโรป: PPP ต้องอยู่ในรูปแบบ สัญญาการให้บริการภาครัฐ หรือ สัมปทานการให้บริการภาครัฐ ตามที่ กฎหมายการจัดซื้อจัดจ้างของสหภาพยุโรป กำหนด ○ สิงคโปร์: PPP ถูกกำกับด้วย Government Procurement Act และ กฎหมายภายใต้ที่สอดคล้องกัน ● ขอบเขตของ PPP <ul style="list-style-type: none"> ○ ข้อผูกพันในบทนี้ใช้กับ PPP ระหว่าง หน่วยงานรัฐที่อยู่ในขอบเขตของบทนี้และผู้ ที่ถูกว่าจ้างเท่านั้น และไม่ครอบคลุมถึงการ จัดการภายในของซัพพลายเออร์ กรณีมี หลายบุคคลร่วมกันให้บริการหรือพยายาม หาทางให้บริการ และการถือสิทธิ์เหนือ สินค้า การบริการก่อสร้าง และบริการอื่นๆ ของซัพพลายเออร์ที่ถูกจ้าง 	

ประเด็น	เวียดนาม	สิงคโปร์	เมอริโคซูร์
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การบริการขนส่ง ซึ่งเป็นบางส่วนหรือเกี่ยวข้องกับสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง ▪ การจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บและรับฝากข้อมูลของรัฐบาลและบริการที่เกี่ยวข้อง ▪ การจัดซื้อจัดจ้างที่เกิดจากการให้ทุนหรือการสนับสนุนของผู้บริจาค ▪ การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและความลับของชาติ 		

ที่มา: สรุปโดยคณะผู้วิจัย

จากตารางข้างต้นในประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ จากข้อบทในความตกลงฯ ระหว่าง EU กับเวียดนาม สิงคโปร์ และเมอริโคซัวร์ จะเห็นได้ว่าไม่มีข้อตกลงที่แตกต่างกันอย่างโดดเด่น หากจะมีอยู่บ้างก็อยู่ในรายละเอียดในประเด็นรายชื่อหน่วยงานรัฐ สินค้าและบริการที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของข้อบทนี้ ซึ่งแสดงไว้ในภาคผนวก ข้อสังเกตที่สำคัญของเนื้อหาในความตกลงมีดังต่อไปนี้

- มีการผลักดันให้จัดซื้อจัดจ้างผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่การลงประกาศ การให้ข้อมูล รวมถึงการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยประเทศเวียดนามยังมีปัญหาด้านระบบเทคโนโลยีและภาษา และ EU ตกลงที่จะช่วยสนับสนุนด้านเทคนิคและด้านการเงินเรื่องระบบแปลภาษาอัตโนมัติ ในขณะที่ สิงคโปร์กับเมอริโคซัวร์สามารถพัฒนาระบบเองได้ สำหรับเมอริโคซัวร์มีการเน้นให้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มากที่สุด
- ปกป้องข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง อมกัณฑ์ วัสดุที่ใช้ในกิจการสงคราม
- ไม่ครอบคลุมกิจกรรมบางประเภท เช่น ความตกลงที่ไม่อยู่ในรูปแบบสัญญา การเข้าครอบครองกิจการโดยหน่วยงานการคลังหรือธนาคารพาณิชย์ การจัดซื้อจัดจ้างที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ เป็นต้น
- การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง (limited tendering) ทำได้ในบางกรณี เช่น ไม่มีซัพพลายเออร์ส่งเอกสารประกวดราคา ไม่มีซัพพลายเออร์ที่สามารถทำงานสอดคล้องกับที่ต้องการ ไม่มีซัพพลายเออร์ที่มีคุณสมบัติผ่านตามเงื่อนไข กรณีเร่งด่วนมาก กรณีต่อเนื่องจากงานประกวดซึ่งตกลงไว้ว่าผู้ชนะจะได้รับการจ้าง เป็นต้น
- ในทุกความตกลงฯ ไม่แสวงหาการจัดซื้อจัดจ้างแบบมีเงื่อนไขการตอบแทนด้วยการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ กล่าวคือการจัดซื้อจัดจ้างต้องไม่กำหนดเงื่อนไขว่าจะต้องช่วยสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น หรือทำให้ดุลการชำระเงินของประเทศดีขึ้น เช่น การใช้วัตถุดิบหรือซัพพลายเออร์ภายในประเทศ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การลงทุน การค้าต่างตอบแทน เป็นต้น เป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้รับงานจัดซื้อจัดจ้าง
- ห้ามกำหนดเงื่อนไขต้องเคยได้รับงานจากหน่วยงานที่จัดซื้อจัดจ้างมาก่อน แต่สามารถเรียกร้องว่าต้องมีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว
- การใช้ Multi-Use List (หมายถึง รายชื่อซัพพลายเออร์ที่ผ่านเงื่อนไขการเข้าร่วมประกวดราคา โดยผู้จัดซื้อจัดจ้างมุ่งหมายที่จะใช้รายชื่อนี้ดังกล่าวมากกว่าหนึ่งครั้ง) จะต้องประกาศให้ผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ และมีผลไม่เกิน 3 ปี กรณีมีผู้สนใจสมัครเข้ามาอยู่ใน list ใหม่ ควรรีบพิจารณาอย่างรวดเร็ว ในกรณีที่ผู้สมัครเข้าร่วมการประกวดราคาไม่อยู่ใน list ต้องพิจารณาเอกสารประกวดราคาของรายนั้นด้วย และการประกาศแจ้งการสมัครเข้าอยู่ใน list ต้องเป็นประกาศที่มีข้อมูลเกี่ยวกับโครงการจัดซื้อจัดจ้าง เงื่อนไข วิธีพิจารณาหากเพียงพอให้ผู้สนใจตัดสินใจได้
- ในกรณีความตกลงฯ ระหว่าง EU กับเวียดนาม มีการแนะนำให้ทำการศึกษาตลาดและรับฟังความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในตลาด ก่อนกำหนดข้อกำหนด (specification) ของการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ต้องไม่บิดเบือนการแข่งขันและโปร่งใส

2. การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรปกับเวียดนาม

การลงทุนของภาครัฐมีสัดส่วนที่สูงไม่แพ้ด้านอื่นๆ โดยเฉพาะในประเทศเวียดนาม สัดส่วนการลงทุนของภาครัฐต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติสูงกว่าร้อยละ 39 ต่อปี นับเป็นตลาดที่ดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติมากมาย ข้อตกลง EVFTA จะทำให้บริษัทในสหภาพยุโรปจะได้รับประโยชน์จากการเข้าถึงตลาดการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของเวียดนามประมวลสัญญาสาธารณะกับหน่วยงานรัฐของเวียดนามได้ ในขณะที่เวียดนามจะได้ประโยชน์จากการประมูลที่เป็นไปตามความตกลงว่าด้วยการจัดซื้อโดยรัฐขององค์การการค้าโลก (Government Procurement Agreement: GPA) ซึ่งมีความโปร่งใสและเป็นธรรมในกระบวนการ แม้ว่าปัจจุบันเวียดนามจะยังไม่ได้เป็นสมาชิกภายใต้ข้อตกลง GPA แต่เป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ สำคัญของข้อเรียกร้องจากสหภาพยุโรปที่มีต่อเวียดนามได้แก่

- การเข้าถึงตลาดของบริษัทในสหภาพยุโรป
 - สหภาพยุโรปและเวียดนามจะยึดหลัก National Treatment และการไม่เลือกปฏิบัติ กล่าวคือ บริษัทในสหภาพยุโรปสามารถเข้าร่วมประมูลสัญญาการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของเวียดนามได้ ภายใต้เงื่อนไขเช่นเดียวกับบริษัทในเวียดนาม
 - คู่ภาคีทั้ง 2 ฝ่ายเคารพกฎ/ข้อตกลงร่วมกัน
- การบังคับใช้ภายใต้บทการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ หมายรวมถึง การประมูลงานในการผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งบริการก่อสร้างของหน่วยงานต่างๆ ในเวียดนามดังต่อไปนี้
 - ระดับรัฐบาลกลาง โดยเฉพาะงานโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนและท่าเรือ ของกระทรวงเวียดนามในส่วนกลาง รวมทั้งสองหน่วยอื่นที่เทียบเท่ากระทรวง (คณะทำงานด้านชนกลุ่มน้อยและหน่วยตรวจราชการ)
 - หน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่สำคัญของเวียดนาม ได้แก่ การจ่ายกระแสไฟฟ้าในสาขาต่างๆ ของการไฟฟ้าเวียดนาม (National Electricity Operator Electricity of Vietnam: EVN) หรือกิจการรถไฟทั่วประเทศ (The Nationwide Railway Operator: VNR)
 - โรงพยาบาลของรัฐ 34 แห่งภายใต้การควบคุมของกระทรวงสาธารณสุข
 - มหาวิทยาลัยหลักของเวียดนาม 2 แห่ง และสถาบันวิจัยหลักของเวียดนาม 2 แห่ง
 - สินค้าและบริการของหน่วยงานต่างๆ ในกรุงฮานอยและโฮจิมินห์ซิตี้ตามภาคผนวก
- ในฐานะประเทศกำลังพัฒนา เวียดนามจะได้รับประโยชน์จากมาตรการในช่วงเปลี่ยนผ่าน โดยเฉพาะประเด็นมูลค่าขั้นต่ำ (threshold) ซึ่งจะค่อยปรับลดระดับลงภายในระยะเวลา 15 ปี จนเทียบเท่าระดับมาตรฐานของประเทศสมาชิกภายใต้ข้อตกลง GPA การจัดซื้อจัดจ้างที่ ครอบคลุมซึ่งซื้อสินค้า บริการ หรือบริการก่อสร้างให้กับหน่วยงานต่างๆ ของเวียดนามที่มีมูลค่าเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้เท่านั้นที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงนี้ โดยมูลค่าขั้นต่ำสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของแต่ละหน่วยงานตามข้อบ่งชี้ จำแนกได้ดังตารางที่ 115

ตารางที่ 115 มูลค่าขั้นต่ำสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของเวียดนามภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรปกับเวียดนาม

หน่วย : SDR

	Section A หน่วยงานระดับรัฐบาลกลาง		Section B หน่วยราชการรัฐบาลท้องถิ่น		Section C หน่วยงานอื่นๆ	
	กระทรวงและสองหน่วยที่เทียบเท่ากระทรวง (คณะทำงานด้านชนกลุ่มน้อยและหน่วยตรวจราชการ)		ฮานอย, โฮจิมินท์		รัฐวิสาหกิจ, โรงพยาบาล, มหาวิทยาลัย, สถาบันวิจัย	
	สินค้าและ บริการ	บริการ ก่อสร้าง	สินค้าและ บริการ	บริการ ก่อสร้าง	สินค้าและ บริการ	บริการ ก่อสร้าง
ก่อนระยะเปลี่ยนผ่าน	1,500,000	40,000,000	3,000,000	40,000,000	3,000,000	40,000,000
หลังระยะเปลี่ยนผ่าน 15 ปี	130,000	5,000,000	1,000,000	15,000,000	1,000,000	15,000,000

- เวียดนามจะพัฒนา Web portal¹⁰²กลาง สำหรับประกาศสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง โดยมีการจัดทำข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษด้วย
- การประมูลการจ้างทำสินค้า (goods) ครอบคลุมสินค้าต่างๆ ยกเว้นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรบางตัว และมีข้อตกลงเฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์/ยา
- ข้อตกลงเฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์/ยา
 - การจัดซื้อเวชภัณฑ์ทั้งหมดของหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุขเวียดนาม กรมอนามัยของกรุงฮานอยและโฮจิมินท์ซิตี้ และโรงพยาบาล 34 แห่งภายใต้การควบคุมของกระทรวงสาธารณสุขโดยตรง
 - กรณีที่เวียดนามกำหนดกลไกการจัดซื้อจัดจ้างส่วนกลางสำหรับเวชภัณฑ์ในอนาคต กลไกดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้ข้อผูกพันการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของเขตการค้าเสรี
 - รูปแบบข้อตกลงสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างเวชภัณฑ์/ยา มีดังตารางที่ 116
- การประมูลการจ้างบริการ (services) เวียดนามเปิดในหลายภาคส่วน ซึ่งเน้นไปที่บริการที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับงานจ้างบริการในรูปของงานสาธารณะ เวียดนามเปิดภาค

¹⁰² Web portal คือ เว็บไซต์ที่ถูกออกแบบมาเพื่อเข้าถึงข้อมูลและบริการต่างๆที่อยู่ในเว็บไซต์เอง รวมทั้งการเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง

บริการก่อสร้างเกือบทุกประเภท รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างภายใต้กระทรวงคมนาคม และงานชุดลอกต่าง ๆ

ตารางที่ 116 รูปแบบข้อตกลงสำหรับการจัดซื้อจัดจ้างเวชภัณฑ์/ยาภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรปกับเวียดนาม

ปีที่	1 - 2	3 - 9	10 -15	ปีที่ 16 เป็นต้นไป
% ของมูลค่าสัญญา	100	65	60	50

7.5 ความสอดคล้องของกฎหมายไทยกับข้อเรียกร้องของสหภาพยุโรป

ประเทศไทยได้มีหลักเกณฑ์ในการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าว่ามีการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ ทั้งนี้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 จำแนกประเภทการจัดซื้อจัดจ้างไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1. การจัดซื้อจัดจ้างทั่วไป สามารถใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างไว้ 3 วิธี ได้แก่ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือก และวิธีเฉพาะเจาะจง
2. การจ้างที่ปรึกษา สามารถใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างไว้ 3 วิธี ได้แก่ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือก และวิธีเฉพาะเจาะจง
3. การจ้างออกแบบหรือควบคุมงาน สามารถใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างได้ 4 วิธี ได้แก่ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วิธีคัดเลือก วิธีเฉพาะเจาะจง และวิธีประกวดแบบ

โดยในแต่ละรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละวิธีมุ่งเน้นให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานภาครัฐ เกิดความโปร่งใส คุ่มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องและครอบคลุมกับข้อเรียกร้องในด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างสหภาพยุโรปกับประเทศอื่น เช่น เวียดนาม สิงคโปร์ และเม็กซิโก เป็นต้น ที่เน้นให้กระบวนการต่างๆ ต้องโปร่งใส เป็นธรรม และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

สำหรับมิติของการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม พระราชบัญญัติดังกล่าวยังใช้ประกอบกับมาตรการอื่นๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ (Electronic Government Procurement : e-GP) ซึ่งการนำกระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ จะทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับสาธารณชนและก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

7.6 ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อคาดการณ์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยหากมีการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐภายใต้ข้อตกลงการค้าเสรี โดยวิเคราะห์จากหน่วยงานทั้งหมดที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ตามมาตรา 4 ซึ่งระบุไว้ว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชน องค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยธุรการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ในส่วนนี้ได้มาจากรฐานข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของกรมบัญชีกลาง ซึ่งได้จำแนกหน่วยงานผู้จัดซื้อจัดจ้างออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นๆ (หน่วยงานที่มีได้จัดอยู่ในประเภทก่อนหน้านี้) คณะผู้วิจัยได้จัดกลุ่มหน่วยงานใหม่ตามการจำแนกหน่วยงานของ GPA ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม¹⁰³ โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยประเภทหน่วยงานดังต่อไปนี้ ทั้งนี้สำหรับโครงการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานประเภท “หน่วยงานอื่นๆ” คณะผู้วิจัยมีได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์เนื่องจากไม่แน่ชัดว่าเป็นหน่วยงานประเภทใด และควรจัดอยู่ในกลุ่มใด อย่างไรก็ตาม โครงการของหน่วยงานประเภท “หน่วยงานอื่นๆ” มีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 0.1 หากพิจารณาในเชิงจำนวนโครงการ หรือมีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 0.5 หากพิจารณาในเชิงมูลค่าโครงการ จึงไม่ส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญ

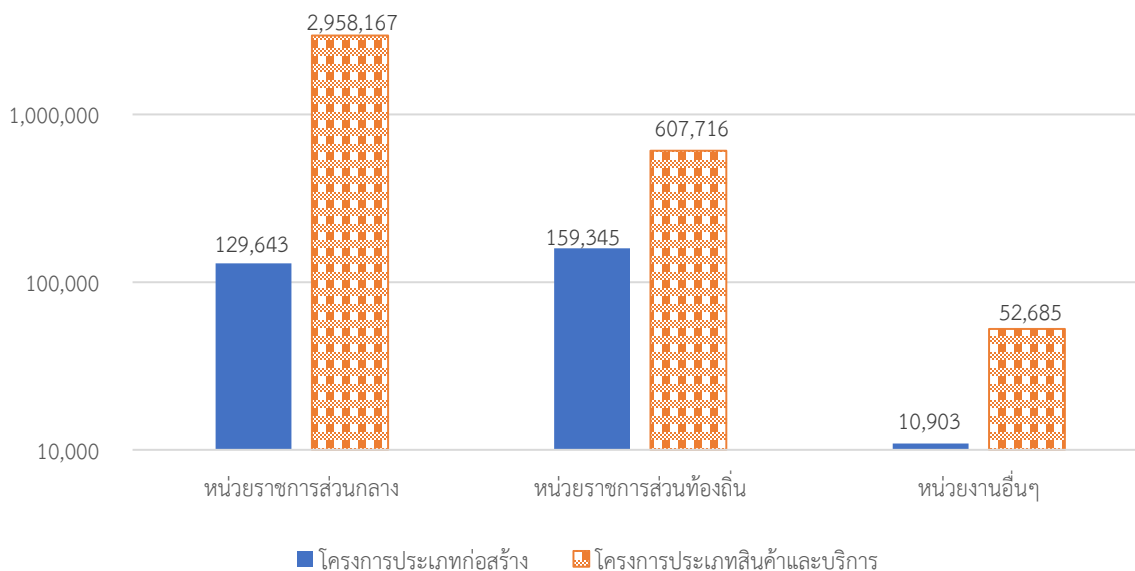
- หน่วยราชการส่วนกลาง¹⁰⁴ ประกอบด้วยส่วนราชการ กระทรวงหรือทบวง หน่วยงานของรัฐที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์การมหาชน
- หน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- หน่วยงานอื่นๆ (other entities) ประกอบด้วยรัฐวิสาหกิจ

ตามการจัดกลุ่มข้างต้น หน่วยงานที่ยังไม่แน่ชัดว่าควรจัดไว้ในกลุ่มใด ได้แก่ หน่วยงานของรัฐที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์การมหาชน เนื่องจากคณะผู้วิจัยไม่พบนิยามที่ชัดเจนของ “หน่วยงานอื่นๆ” ตามความตกลง GPA แต่จากการพิจารณารายชื่อหน่วยงานที่ปรากฏในเอกสารแนบ 3 ของภาคผนวก 1 ซึ่งแสดงรายชื่อ “หน่วยงานอื่นๆ” ที่ผูกพันตามความตกลงของประเทศต่างๆ พบว่า หน่วยงานเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินการในเชิงพาณิชย์หรือให้บริการด้านสาธารณูปโภค ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงจัดหน่วยงานเหล่านี้ไว้ในกลุ่มของหน่วยราชการส่วนกลาง เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีได้ดำเนินการเข้าข่ายลักษณะดังกล่าว

¹⁰³ หมายเหตุ เนื่องจากไทยยังไม่เคยผูกพันการเปิดตลาดการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐในความตกลงการค้าเสรีใดๆ การจัดประเภทหน่วยงานที่จะผูกพันการเปิดตลาดในบทนี้จึงเป็นสมมติฐานของการศึกษา

¹⁰⁴ หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคถูกจัดอยู่ในหน่วยงานราชการส่วนกลาง

ภาพที่ 26 จำนวนโครงการโดยรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของไทย จำแนกตามประเภทหน่วยงาน

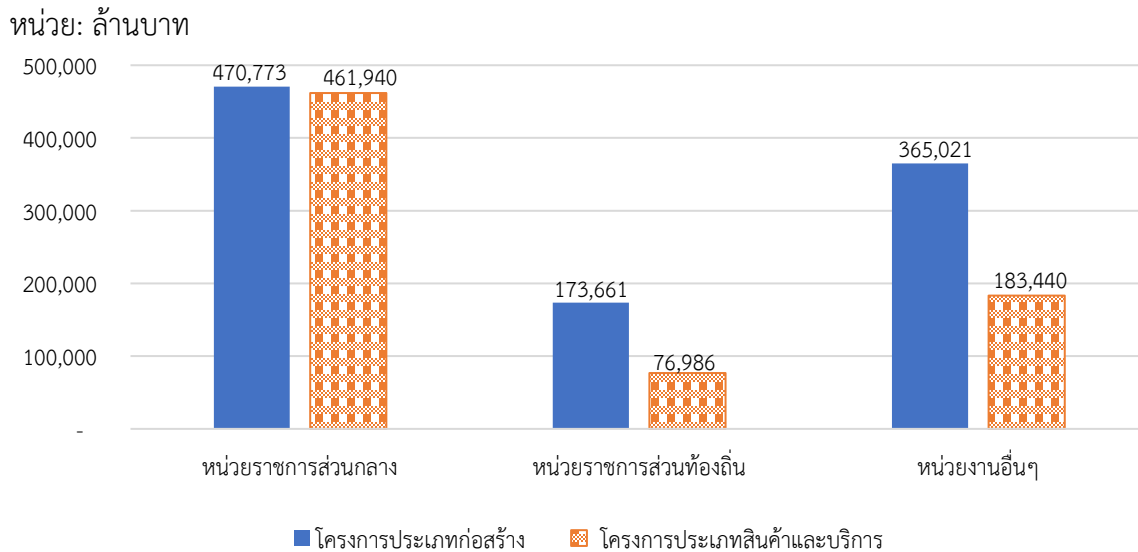

ที่มา : ประมวลผลจากข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558 ของกรมบัญชีกลาง (ก่อนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ)

ข้อมูลจากภาพที่ 26 แสดงจำนวนโครงการโดยผ่านรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยมีจำนวนโครงการที่ผ่านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐทั้งสิ้นเกือบ 4 ล้านโครงการ เมื่อพิจารณาจำนวนโครงการทั้งหมดที่ผ่านการจัดซื้อจัดจ้างโดยจำแนกตามหน่วยงานที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง 3 ประเภท ได้แก่ หน่วยราชการส่วนกลาง หน่วยราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นๆ (รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณ) พบว่าหน่วยราชการส่วนกลางเป็นหน่วยงานที่มีจำนวนโครงการซึ่งผ่านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสูงสุดจำนวนทั้งสิ้น 3,087,810 โครงการ รองลงมาเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีจำนวนโครงการที่ผ่านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐจำนวนทั้งสิ้น 767,061 โครงการ ส่วนหน่วยงานอื่นๆ เป็นหน่วยงานที่มีโครงการผ่านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐน้อยที่สุด คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 63,588 โครงการ

ทั้งนี้หากพิจารณาตามประเภทโครงการโดยรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ซึ่งแบ่งออกเป็นโครงการประเภทก่อสร้าง และโครงการประเภทสินค้าและบริการ พบว่าประเทศไทยมีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการประเภทสินค้าและบริการในสัดส่วนที่สูงกว่าโครงการประเภทก่อสร้าง อย่างไรก็ตาม สัดส่วนของโครงการทั้งสองประเภทอาจแตกต่างกันไปตามหน่วยงานที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง กล่าวคือ ในหน่วยงานประเภทหน่วยงานอื่นๆ และหน่วยงานภาครัฐในส่วนท้องถิ่น มีสัดส่วนจำนวนโครงการที่ผ่านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐในโครงการประเภทสินค้าและบริการสูงกว่าโครงการประเภทก่อสร้างประมาณ 3.8 ถึง 4.8 เท่า ในขณะที่ในหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางจะพบว่า สัดส่วนจำนวนโครงการที่ผ่านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐสำหรับโครงการประเภทสินค้าและบริการมีสูงกว่าโครงการประเภทก่อสร้างถึงเกือบ 23 เท่า

ภาพที่ 27 มูลค่าโครงการโดยรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ จำแนกตามประเภทหน่วยงาน

ที่มา : ประมวลผลจากข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558 ของกรมบัญชีกลาง (ก่อนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ)

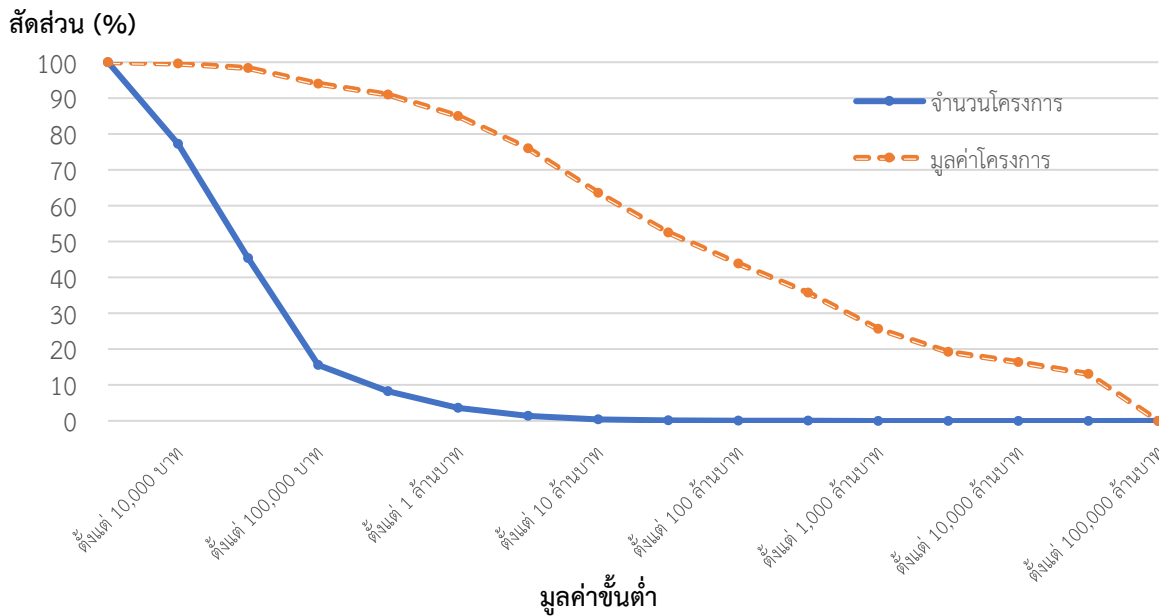
ข้อมูลจากภาพที่ 27 แสดงมูลค่าโครงการที่ผ่านรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐของประเทศไทย โดยในภาพรวมมีมูลค่ารวมกันกว่า 1.7 ล้านล้านบาท ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากประเภทขององค์กรที่ดำเนินโครงการผ่านรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐจะพบว่า โครงการของหน่วยราชการส่วนกลางมีมูลค่าโครงการผ่านรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสูงสุด คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 932,713 ล้านบาท สำหรับโครงการของหน่วยงานอื่นๆ มีมูลค่าโครงการที่ผ่านรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสูงในลำดับรองลงมา คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 548,461 ล้านบาท ส่วนโครงการของหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น เป็นประเภทองค์กรที่มีมูลค่าโครงการโดยรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐน้อยที่สุด คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 250,647 ล้านบาท ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบจากประเภทหน่วยงานจะพบว่า หน่วยราชการส่วนกลางมีการดำเนินโครงการผ่านการจัดซื้อจัดจ้างเป็นจำนวนมาก คิดเป็นเกือบ 2 เท่าของหน่วยงานอื่นๆ และมากถึงเกือบ 4 เท่าของหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้หากพิจารณาตามประเภทโครงการโดยรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ซึ่งแบ่งออกเป็นโครงการประเภทก่อสร้าง และโครงการประเภทสินค้าและบริการ พบว่ามูลค่าของโครงการประเภทก่อสร้างโดยรวมมีมูลค่าที่สูงกว่าโครงการประเภทสินค้าและบริการ กล่าวคือ มูลค่าโดยรวมของโครงการประเภทก่อสร้างคิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,086,441 ล้านบาท ในขณะที่มูลค่าโดยรวมของโครงการประเภทสินค้าและบริการนั้นต่ำกว่า คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น 722,366 ล้านบาท

ผลกระทบของการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐต่อโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐในประเทศไทย

ภาพที่ 28 แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐที่มีต่อโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐทั้งหมดของประเทศไทย ทั้งในมิติของจำนวนและมูลค่าโครงการที่ได้รับผลกระทบ จากการกำหนดมูลค่าขั้นต่ำในระดับต่างๆ โดยข้อมูลจากภาพแสดงให้เห็นว่า โครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐเมื่อพิจารณาในมิติจำนวนโครงการ

พบว่า เป็นโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไปคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 ของโครงการทั้งหมด ในมิติมูลค่าโครงการ เป็นโครงการที่มีมูลค่าตั้งแต่ 3.2 ล้านบาทขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 ภาพที่ 28 สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ณ ระดับมูลค่าขั้นต่ำต่างๆ

ที่มา : ประมวลผลจากข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558 ของกรมบัญชีกลาง (ก่อนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับโครงการโดยรูปแบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ โดยใช้มูลค่าขั้นต่ำตามความตกลง GPA ตามตารางที่ 117 การจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยราชการส่วนกลางมีค่าของมูลค่าขั้นต่ำอยู่ที่ 130,000 SDR หรือประมาณ 5.5 ล้านบาท สำหรับโครงการประเภทสินค้าและบริการ และมีค่าของมูลค่าขั้นต่ำเท่ากับ 5,000,000 SDR หรือประมาณ 210 ล้านบาท สำหรับโครงการประเภทบริการก่อสร้าง

หากพิจารณาตามมูลค่าขั้นต่ำดังกล่าว สำหรับมูลค่าขั้นต่ำที่ 5.5 ล้านบาท จากภาพข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า จะส่งผลกระทบต่อจำนวนโครงการจัดซื้อจัดจ้างในสัดส่วนเพียงร้อยละ 1-2 เท่านั้น แต่มีมูลค่าโครงการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 ของมูลค่าโครงการทั้งหมด

ตารางที่ 117 มูลค่าขั้นต่ำของประเทศภาคีส่วนใหญ่ภายใต้ความตกลง GPA

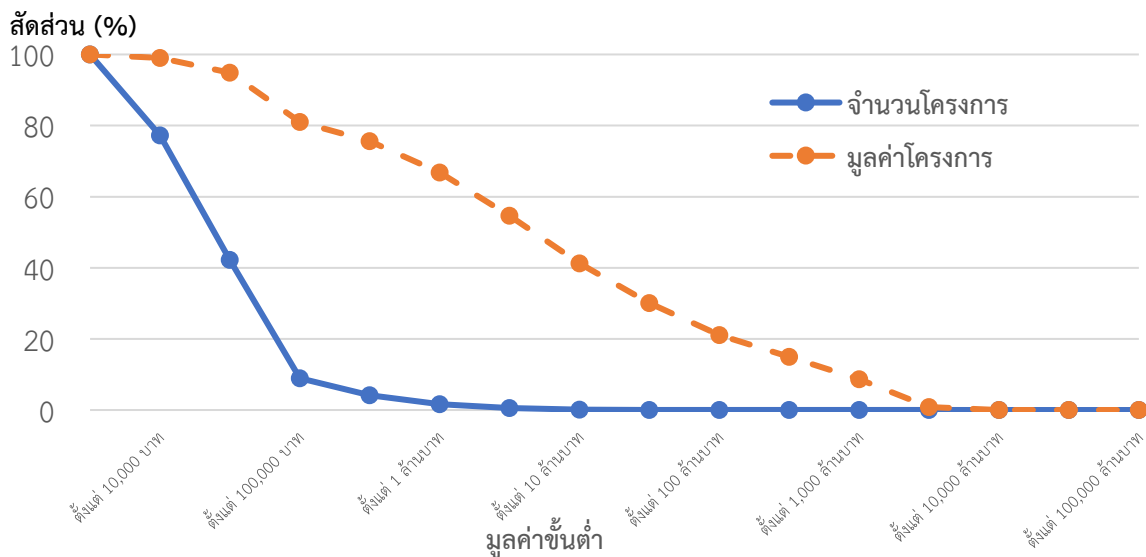
สกุลเงิน	หน่วยราชการส่วนกลาง		หน่วยราชการส่วนท้องถิ่น		หน่วยงานอื่นๆ	
	สินค้าและบริการ	บริการก่อสร้าง	สินค้าและบริการ	บริการก่อสร้าง	สินค้าและบริการ	บริการก่อสร้าง
SDR	130,000	5,000,000	200,000	5,000,000	400,000	5,000,000
บาท	5,453,500	209,750,000	8,390,000	209,750,000	16,780,000	209,750,000

1 SDR = 41.95 บาท, 16 มกราคม 2563

ผลกระทบของการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสำหรับหน่วยราชการส่วนกลาง ประเภทโครงการ สินค้าและบริการ

ตามความตกลง GPA การจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยราชการส่วนกลางมีค่าของมูลค่าขั้นต่ำอยู่ที่ 130,000 SDR หรือประมาณ 5.5 ล้านบาท (1 SDR = 41.95 บาท, 16 มกราคม 2563) สำหรับโครงการประเภทสินค้าและบริการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนโครงการจัดซื้อจัดจ้างในสัดส่วนร้อยละ 0.29 ของจำนวนโครงการทั้งหมด โดยมีมูลค่าโครงการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 48.3 ของมูลค่าโครงการทั้งหมด

ภาพที่ 29 สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ณ ระดับมูลค่าขั้นต่ำต่างๆ สำหรับหน่วยราชการส่วนกลาง ประเภทสินค้าและบริการ

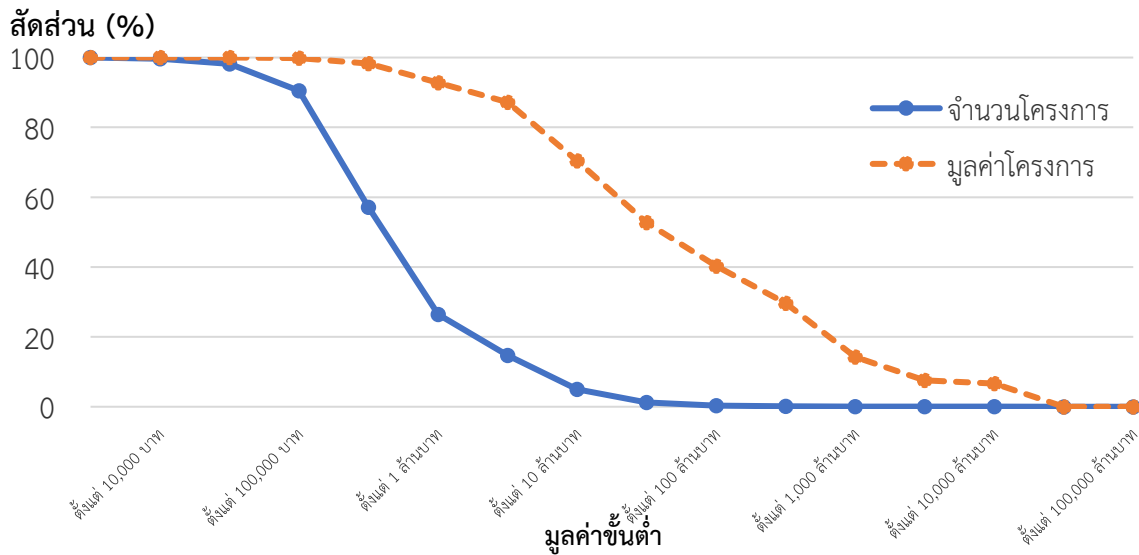

ที่มา : ประมวลผลจากข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558 ของกรมบัญชีกลาง (ก่อนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ)

ผลกระทบของการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสำหรับหน่วยราชการส่วนกลาง ประเภทโครงการ ก่อสร้าง

ตามความตกลง GPA การจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยราชการส่วนกลาง สำหรับโครงการก่อสร้าง มีค่าของมูลค่าขั้นต่ำอยู่ที่ 5 ล้าน SDR หรือประมาณ 210 ล้านบาท ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนโครงการจัดซื้อจัดจ้างในสัดส่วนร้อยละ 0.2 ของจำนวนโครงการทั้งหมด แต่มีมูลค่าโครงการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 34.9 ของมูลค่าโครงการทั้งหมด

ภาพที่ 30 สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ณ ระดับมูลค่าขั้นต่ำต่างๆ สำหรับหน่วยราชการส่วนกลาง ประเภทโครงการก่อสร้าง

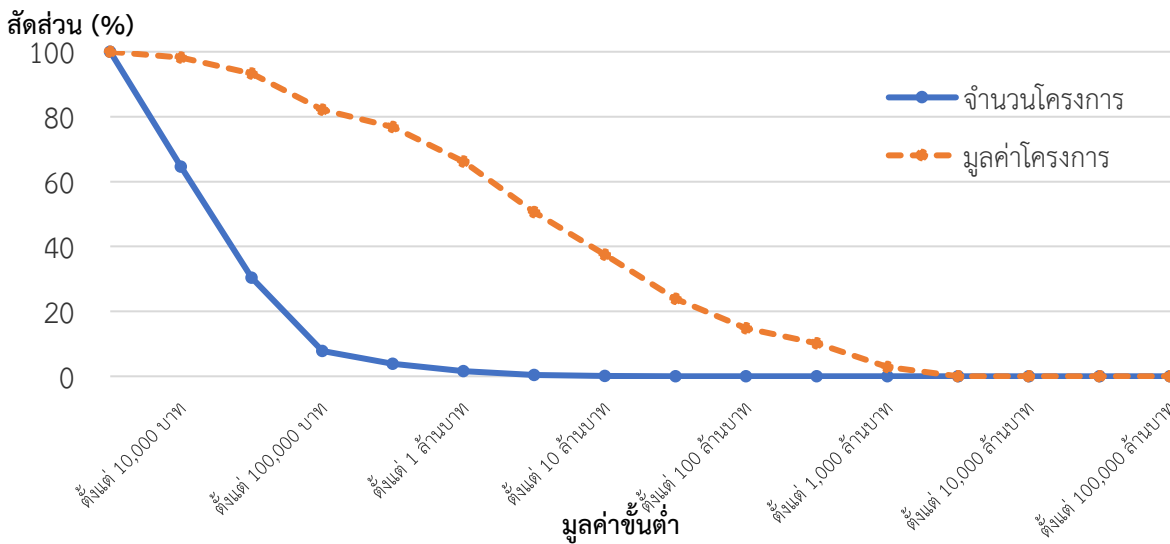

ที่มา : ประมวลผลจากข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558 ของกรมบัญชีกลาง (ก่อนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ)

ผลกระทบของการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสำหรับหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ประเภทโครงการสินค้าและบริการ

ตามความตกลง GPA การจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับโครงการประเภทสินค้าและบริการ มีค่าของมูลค่าขั้นต่ำอยู่ที่ 200,000 SDR หรือประมาณ 8.4 ล้านบาท (1 SDR = 41.95 บาท, 16 มกราคม 2563) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนโครงการจัดซื้อจัดจ้างในสัดส่วนร้อยละ 0.15 ของจำนวนโครงการทั้งหมด แต่มีมูลค่าโครงการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 39.5 ของมูลค่าโครงการทั้งหมด

ภาพที่ 31 สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ณ ระดับมูลค่าขั้นต่ำต่างๆ สำหรับหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ประเภทสินค้าและบริการ

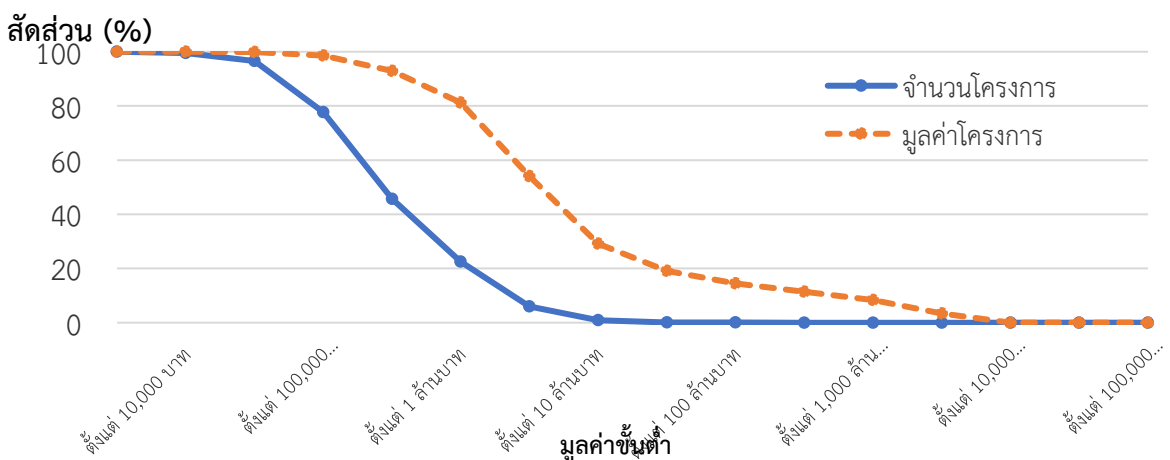

ที่มา : ประมวลผลจากข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558 ของกรมบัญชีกลาง (ก่อนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ)

ผลกระทบของการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสำหรับหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ประเภทโครงการก่อสร้าง

ตามความตกลง GPA การจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับโครงการก่อสร้าง มีค่า ของมูลค่าขั้นต่ำอยู่ที่ 5 ล้าน SDR หรือประมาณ 210 ล้านบาท ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนโครงการจัดซื้อจัดจ้างใน สัดส่วนร้อยละ 0.02 ของจำนวนโครงการทั้งหมด มีมูลค่าโครงการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 12.5 ของมูลค่าโครงการทั้งหมด

ภาพที่ 32 สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ณ ระดับมูลค่าขั้นต่ำต่างๆ สำหรับหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น ประเภทโครงการก่อสร้าง

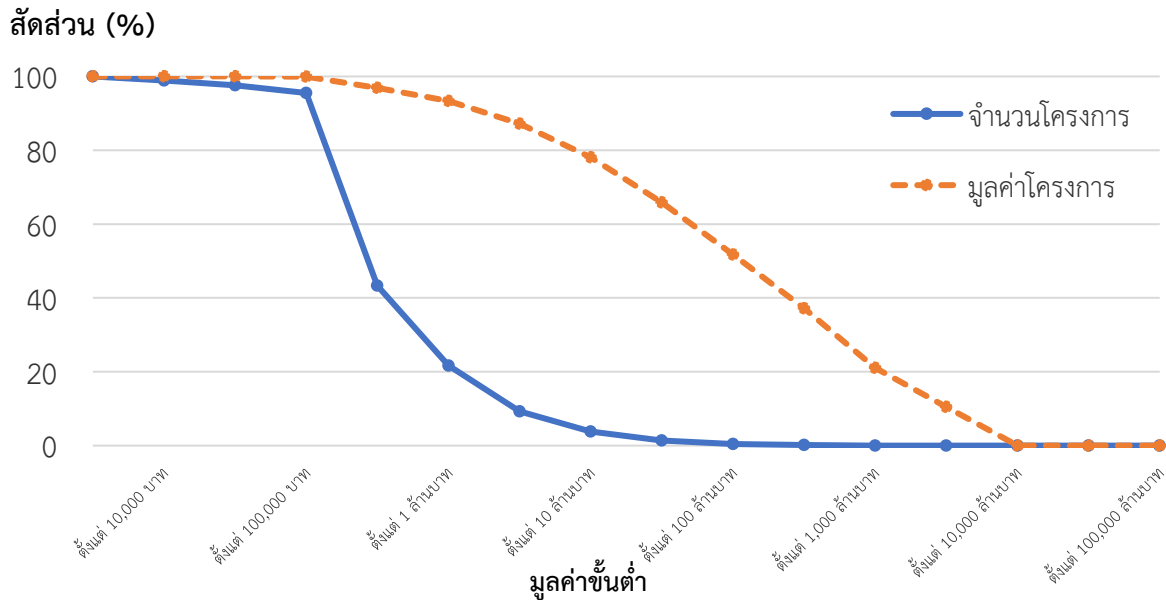

ที่มา : ประมวลผลจากข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558 ของกรมบัญชีกลาง (ก่อนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ)

ผลกระทบของการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสำหรับหน่วยงานอื่นๆ ประเภทโครงการสินค้าและบริการ

ตามความตกลง GPA การจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยงานอื่นๆ สำหรับโครงการประเภทสินค้าและบริการ มีค่าของมูลค่าขั้นต่ำอยู่ที่ 400,000 SDR หรือประมาณ 16.8 ล้านบาท (1 SDR = 41.95 บาท, 16 มกราคม 2563) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนโครงการจัดซื้อจัดจ้างในสัดส่วนร้อยละ 2.49 ของจำนวนโครงการทั้งหมด โดยมีมูลค่าโครงการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 73.3 ของมูลค่าโครงการทั้งหมด

ภาพที่ 33 สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ณ ระดับมูลค่าขั้นต่ำต่างๆ สำหรับหน่วยงานอื่นๆ ประเภทสินค้าและบริการ

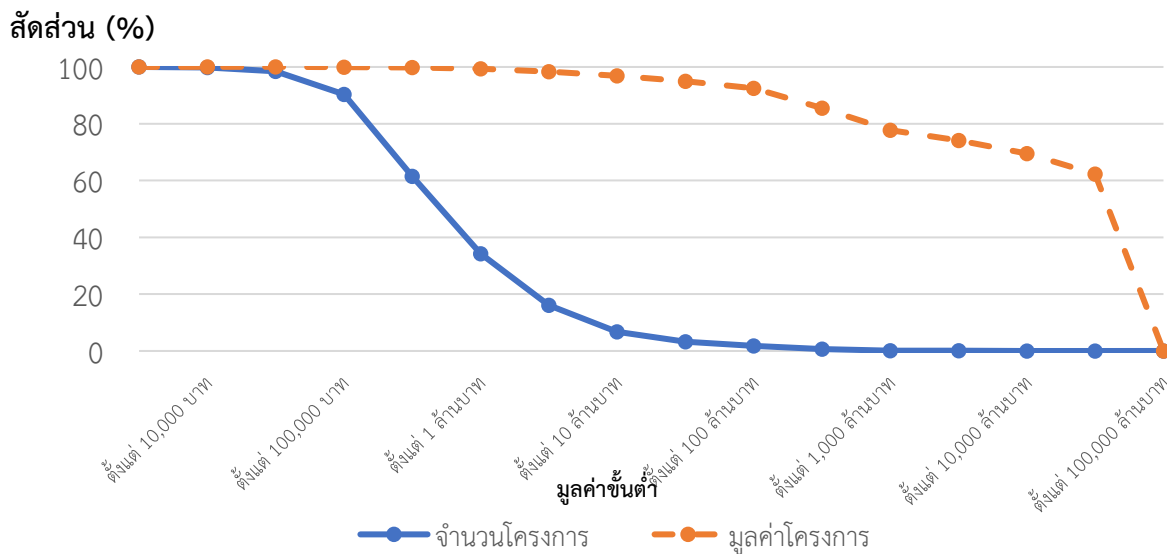

ที่มา : ประมวลผลจากข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558 ของกรมบัญชีกลาง (ก่อนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ)

ผลกระทบของการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐสำหรับหน่วยงานอื่นๆ ประเภทโครงการก่อสร้าง

ตามความตกลง GPA การจัดซื้อจัดจ้างโดยหน่วยงานอื่นๆ สำหรับโครงการก่อสร้าง มีค่าของมูลค่าขั้นต่ำอยู่ที่ 5 ล้าน SDR หรือประมาณ 210 ล้านบาท ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจำนวนโครงการจัดซื้อจัดจ้างในสัดส่วนร้อยละ 1.16 ของจำนวนโครงการทั้งหมด โดยมีมูลค่าโครงการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 89.6 ของมูลค่าโครงการทั้งหมด

ภาพที่ 34 สัดส่วนโครงการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ ณ ระดับมูลค่าขั้นต่ำต่างๆ สำหรับหน่วยงานอื่นๆ ประเภทโครงการก่อสร้าง

ที่มา : ประมวลผลจากข้อมูลโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558 ของกรมบัญชีกลาง (ก่อนพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับ)

ตารางที่ 118 แสดงจำนวนและมูลค่าโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐในช่วงปี 2558-2560 โดยแบ่งออกเป็น 1) โครงการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม และ 2) โครงการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานอื่นของรัฐ หากพิจารณาสัดส่วนของจำนวนโครงการหรือมูลค่าโครงการแต่ละประเภทซึ่งจำแนกตามขนาดโครงการต่อโครงการทั้งหมดที่ได้แสดงไว้ จะเห็นได้ว่าสัดส่วนดังกล่าวมีโครงสร้างค่อนข้างคงที่ในแต่ละปี ตัวอย่างเช่น โครงการจัดซื้อสินค้าของส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 6 ล้านบาทขึ้นไป ในปี 2558 มีสัดส่วนเชิงมูลค่าคิดเป็นร้อยละ 48.3 ในปี 2559 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 46.3 และในปี 2560 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 48.2 ซึ่งหมายถึงโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐมีลักษณะการกระจายตัว (distribution) ตามขนาดโครงการค่อนข้างคงที่

ดังนั้นผลการวิเคราะห์สัดส่วนโครงการที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐที่ได้แสดงไว้ข้างต้นจึงมีความน่าเชื่อถือ แม้ว่าจะใช้ข้อมูลของปี 2558 ในการวิเคราะห์ก็ตาม ยกเว้นโครงการประเภทก่อสร้างของส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีการกระจายตัวของโครงการตามขนาดโครงการค่อนข้างผันแปร ดังนั้นการวิเคราะห์ผลกระทบในกรณีของการเปิดตลาดสำหรับโครงการประเภทนี้ จึงควรมีการพิจารณาสถานะที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต เนื่องจากมีโครงสร้างที่ไม่แน่นอน

ตารางที่ 118 จำนวนและมูลค่าโครงการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐปี 2558-2560

ประเภท	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560	
	จำนวนโครงการ	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	มูลค่า (ล้านบาท)
ส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม						
สินค้า						
ตั้งแต่ 6 ล้านบาทขึ้นไป	3,620 (68.6%)	87,197 (48.3%)	3,948 (69.3%)	91,440 (46.3%)	4,525 (68.7%)	105,011 (48.2%)
ตั้งแต่ 12 ล้านบาทขึ้นไป	1,519 (28.8%)	70,105 (38.8%)	1,584 (27.8%)	72,206 (36.6%)	1,890 (28.7%)	83,523 (38.3%)
ตั้งแต่ 70 ล้านบาทขึ้นไป	137 (2.6%)	23,173 (12.8%)	166 (2.9%)	33,739 (17.1%)	169 (2.6%)	29,486 (13.5%)
บริการ						
ตั้งแต่ 6 ล้านบาทขึ้นไป	1,560 (66.5%)	41,332 (44.6%)	1,572 (66.7%)	37,973 (46.1%)	1,788 (65.8%)	61,732 (41.3%)
ตั้งแต่ 12 ล้านบาทขึ้นไป	736 (31.4%)	34,477 (37.2%)	732 (31.1%)	31,020 (37.6%)	868 (31.9%)	54,066 (36.1%)
ตั้งแต่ 90 ล้านบาทขึ้นไป	51 (2.2%)	16,776 (18.1%)	52 (2.2%)	13,441 (16.3%)	63 (2.3%)	33,824 (22.6%)
ก่อสร้าง						
ตั้งแต่ 228 ล้านบาทขึ้นไป	144 (92.3%)	81,434 (83.8%)	235 (74.1%)	215,086 (60.0%)	117 (75.5%)	107,894 (58.9%)
ตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป	12 (7.7%)	15,782 (16.2%)	82 (25.9%)	143,494 (40.0%)	37 (23.9%)	67,730 (37.0%)
ตั้งแต่ 3,000 ล้านบาทขึ้นไป	- 0%	- 0%	- 0%	- 0%	1 (0.6%)	7,495 (4.1%)
หน่วยงานอื่นของรัฐ						
สินค้า						
ตั้งแต่ 6 ล้านบาทขึ้นไป	1,426 (70.9%)	79,774 (39.6%)	1,115 (71.0%)	54,980 (40.8%)	1,150 (70.3%)	59,171 (40.3%)
ตั้งแต่ 12 ล้านบาทขึ้นไป	452 (22.5%)	68,156 (33.8%)	357 (22.7%)	46,163 (34.2%)	374 (22.9%)	49,990 (34.0%)
ตั้งแต่ 70 ล้านบาทขึ้นไป	132 (6.6%)	53,666 (26.6%)	98 (6.2%)	33,707 (25.0%)	111 (6.8%)	37,706 (25.7%)
บริการ						
ตั้งแต่ 6 ล้านบาทขึ้นไป	908 (79.2%)	57,286 (38.4%)	605 (72.6%)	22,179 (43.3%)	540 (74.1%)	59,478 (36.0%)
ตั้งแต่ 12 ล้านบาทขึ้นไป	192 (16.7%)	49,021 (32.9%)	176 (21.1%)	17,167 (33.5%)	146 (20.0%)	55,067 (33.4%)
ตั้งแต่ 90 ล้านบาทขึ้นไป	47 (4.1%)	42,730 (28.7%)	52 (6.2%)	11,884 (23.2%)	43 (5.9%)	50,496 (30.6%)
ก่อสร้าง						
ตั้งแต่ 228 ล้านบาทขึ้นไป	44 (78.6%)	72,683 (40.8%)	79 (78.2%)	234,568 (37.1%)	45 (61.6%)	191,529 (36.4%)

ประเภท	ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560	
	จำนวนโครงการ	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	มูลค่า (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	มูลค่า (ล้านบาท)
ตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทขึ้นไป	9 (16.1%)	56,240 (31.6%)	15 (14.9%)	205,442 (32.5%)	20 (27.4%)	178,625 (33.9%)
ตั้งแต่ 3,000 ล้านบาทขึ้นไป	3 (5.4%)	49,087 (27.6%)	7 (6.9%)	192,131 (30.4%)	8 (11.0%)	156,564 (29.7%)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนต่อโครงการทั้ง 3 ประเภทภายในหมวดเดียวกัน

ที่มา : กรมบัญชีกลาง

ประเภทของสินค้า บริการ และงานก่อสร้าง

จากข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม (ข้อมูลจากกรมบัญชีกลาง) พบว่าหน่วยงานที่เป็นส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม มีแนวโน้มในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการประเภทต่างๆ ดังนี้

- (1) ประเภทสินค้าที่มีการจัดซื้อจัดจ้างมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ วัสดุครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์ วัสดุครุภัณฑ์ก่อสร้าง วัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น วัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และวัสดุครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง
- (2) ประเภทบริการที่มีการจัดจ้างมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ จ้างเหมาบริการงานทำความสะอาด จ้างเหมางานรักษาความปลอดภัย จ้างเหมางานผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ จ้างเหมางานพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และจ้างเหมางานผลิตและพิมพ์เอกสาร
- (3) ประเภทงานก่อสร้างที่มีการจัดซื้อจัดจ้างมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ จ้างก่อสร้างทางสะพานต่อเหลี่ยม จ้างก่อสร้างอาคาร จ้างก่อสร้างและปรับปรุงอื่นๆ จ้างก่อสร้างชลประทาน และจ้างปรับปรุงซ่อมแซมทางสะพานต่อเหลี่ยม

ในขณะที่หน่วยงานอื่นของรัฐมีแนวโน้มในการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการประเภทต่างๆ ดังนี้

- (1) ประเภทสินค้าที่มีการจัดซื้อจัดจ้างมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ วัสดุครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง วัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ วัสดุครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ วัสดุครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์ และวัสดุครุภัณฑ์ก่อสร้าง
- (2) ประเภทบริการที่มีการจัดจ้างมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ จ้างเหมาบริการงานทำความสะอาด จ้างเหมางานรักษาความปลอดภัย จ้างเหมางานพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ จ้างเหมางานยานพาหนะ และจ้างเหมางานผลิตสื่อประชาสัมพันธ์
- (3) ประเภทงานก่อสร้างที่มีการจัดซื้อจัดจ้างมากที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ จ้างก่อสร้างและปรับปรุงอื่นๆ จ้างก่อสร้างอาคาร จ้างปรับปรุง ซ่อมแซมอาคาร และจ้างก่อสร้างชลประทาน

หากพิจารณาศักยภาพในการแข่งขันของสหภาพยุโรป โดยพิจารณาจากข้อเรียกร้องของสหภาพยุโรปที่ต้องการให้มีการเปิดตลาดในภาคบริการ ร่วมกับประเภทโครงการจัดซื้อจัดจ้างของไทยที่มีการจัดซื้อจัดจ้างมากที่สุดข้างต้น จะสามารถอนุมานได้ว่าการเปิดตลาดโครงการจัดซื้อจัดจ้างที่มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบในระดับสูง ได้แก่ โครงการประเภทบริการที่มีการจัดจ้างมากที่สุด 5 อันดับ ทั้งของส่วนราชการ กระทรวง ทบวง กรม และของหน่วยงานอื่นของรัฐ ได้แก่ บริการงานทำความสะอาด งานรักษาความปลอดภัย งานผลิตสื่อประชาสัมพันธ์

งานพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ งานผลิตและพิมพ์เอกสาร และงานยานพาหนะ ดังนั้นหากมีการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้าง จึงมีแนวโน้มที่จะมีผู้ประกอบการจากสหภาพยุโรปเข้ามาแข่งขันในโครงการประเภทบริการ การกำหนดมูลค่าขั้นต่ำของโครงการที่มีการเปิดตลาดจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการจำกัดผลกระทบที่เกิดขึ้น

จากผลการวิเคราะห์สัดส่วนของโครงการที่จะได้รับผลกระทบจากการเปิดตลาดจัดซื้อจัดจ้างฯ ข้างต้น จะเห็นว่าสัดส่วนของโครงการ (ในเชิงมูลค่า) ที่จะได้รับผลกระทบมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 12.5 จนถึง 89.6 ขึ้นอยู่กับประเภทของหน่วยงานและโครงการ